Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 3 (1253) ♦ Субота, 6 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

Найголовніше — не допустити помилки в основоположних моментах Конституції

Відбулася зустріч Голови Верховної Ради Олександра Мороза і Президента України Леоніда Кучми з членами робочої групи Конституційної комісії, які працюють над проектом Основного закону нашої держави. Співголів Конституційної комісії було поінформовано про результати проведеної колективом роботи. Значна увага акцентувалася на ключових положеннях проекту нової Конституції, які стосуються, зокрема, структури українського парламенту, окреслення повноважень усіх гілок влади, державної символіки, мови, процедури прийняття Основного закону, — повідомляє Укрінформ.

На думку Голови Верховної Ради України Олександра Мороза, найголовнішим є не допуститися помилки в основоположних моментах Конституції. А це, в свою чергу, підкреслив він, вимагає від членів робочої групи з`ясування усіх обставин, пов`язаних з визначенням функцій кожної гілки влади і з захистом прав людини. Природно, що пройти через ці ключові статті, наголосив Олександр Мороз, надзвичайно важко і не випадково, що конституційний процес йде не так швидко, як того хотілося б і як того вимагає загальна ситуація. Належить знайти такий варіант проекту Конституції, який би влаштовував Українську державу та суспільство і сьогодні, і на перспективу.

Оцінюючи сьогоднішню зустріч з членами робочої групи Конституційної комісії, Президент України Леонід Кучма зазначив, зокрема, що конституційний процес слід прискорити, але при цьому не треба занадто поспішати, бо можна наробити багато помилок, які буде дуже складно виправити. Для прискорення процесу, на його думку, необхідна більша увага з боку Президента і Голови Верховної Ради як співголів Конституційної комісії. Позитивним, за словами Леоніда Кучми, є те, що члени робочої групи, які працюють над написанням Основного Закону нашої країни, з більшості питань практично мають однакову думку.

В гостях у дітей

Скраю Києва, біля лісу, притулився Дарницький дитячий будинок-інтернат. У ньому живуть і вчаться діти, яких здоров'ям обділила природа.

Таких закладів в Україні не один десяток. І в більшості випадків тільки держава для них — батько і мати. На жаль — не дуже нині багата.

Тож Голова Верховної Ради України Олександр Мороз запропонував народним депутатам усіх рівнів взяти такі будинки — школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей-інвалідів — під своє крило. Зокрема Олександр Олександрович звернувся до них із проханням — під час перебування у своїх виборчих округах взяти участь у проведенні благодійних новорічних та різдвяних свят у всіх областях України.

(Закінчення на 2-й стор.).

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

У нас святі криниці в кожному селі, тож наша доля завжди на крилі





Завтра по всій Україні чутиметься радісне: «З Різдвом Христовим!» А затим — правічні, як світ, колядки, щедрівки. Вийдуть на вулиці барвисті гурти, заграють музики, зазвучать пісні — сьогоднішні і давні.

Такий ми народ — у нас навіть у найдальшому селі б'ють святі джерела духовності. Обля-гають, буває негоди й негаразди, та задзвеніла пісня — і єднаємося серцем до серця, відчуваємо глибоко: ми — народ.

Особисто живучі ті джерела в селі. Тому й зазнавало воно лиха надміру. Налітали на нього ординці — били, палили, гнали на невільничі ринки. Українське село хотів задушити голодом «батько всіх народів», бо добре знав: наше село — твердиня національного духу.

А воно вставало з попелу та голоду, глибинне коріння гнало життєдайні соки. І знову розцвітало — піснею прекрасною, духом незнищенним, котрий єднає наші душі.

(Закінчення на 9-й стор.).

ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ З МІНІСТРАМИ ОБОРОНИ США ТА РОСІЇ

Президент України Леонід Кучма прийняв у Маріїнському палаці глав військових відомств США та Росії, які прибули в Україну для проведення тристоронньої зустрічі міністрів оборони України, США та Росії, повідомляє Укрінформ.

Під час зустрічі, яка проходила за зачиненими дверима, йшлося про підсумки виконання тристоронньої домовленості. Згідно з нею Україна, що має певні зобов`язання за Договором про СНО-1, вивозить ядерні боєголовки до Російської Федерації з метою їх ліквідації та перероблення ядерного матеріалу на паливо для українських атомних електростанцій, Російська Федерація надає Україні компенсацію у вигляді твелів, а Сполучені Штати, зі свого боку, надають певні кошти, щоб профінансувати виготовлення першої партії ядерного палива. Цей процес іде.

Під час зустрічі також були підтверджені попередні запевнення з боку США надавати допомогу Україні за законом Нанна-Лугара, було обговорено питання європейської безпеки, ситуації в Боснії, участі у мирному врегулюванні, питання взаємодії, внеску кожної держави в цей процес.

Різдвяне послання віруючим православних, греко-католицької та протестантських церков

Дорогі співвітчизники!

7-го січня Різдво Христове — світле і радісне свято, яке з давен користується особливою шаною у кожній оселі та родині.

Ця велична подія повертає нас до духовних витоків християнських ідеалів, сподівань Великого князя Володимира, який вірив, що актом Хрещення Русі закладаються надійні підвалини майбутнього розвитку держави, зміцнення сім'ї, морального піднесення людини.

Різдво Христове сприймається нами і як символ нашого відродження, як поштовх до нового благословенного поступу розбудови великої України.

І особлива роль у цій благородній справі належить Церкві. Саме вона покликана згуртовувати людей у бурхливому життєвому морі, надихати й спонукати їх до творення Добра.

Сподіваємось, що й нині представники релігійних організацій знайдуть вірні шляхи до подолання міжконфесійних негараздів, всіляко сприятимуть єднанню та злагоді в українському домі. У цьому ми убачаємо вагому запоруку щасливого майбутнього Вітчизни.

Різдвяні свята — символ оновлення нашого життя. Хай же вони дарують усім нам щедрість та радість, високі звершення, заможне життя.

І коли ви піднесете свої високі молитви на честь Народження Христа, пам'ятайте його слова: «Братолюбство нехай пробуває між вами».

З Різдвом Христовим!

Президент України Леонід КУЧМА

Офіційно

В гостях у дітей



(Початок на 1-й стор.).

У Києві з ініціативи глави українського парламенту народні депутати України перерахували весь свій дводенний заробіток Дарницькому та Києво-Святошинському будинкам-інтернатам. На ці гроші було закуплено телевізори, фотоапарати, спортивний інвентар, дитячі іграшки.

І ось Олександр Мороз прибув до Дарницького будинку-інтернату, щоб власноручно передати дитячому колективу ці подарунки, привітати їх з Новим роком.

Він сердечно подякував вихователям за їх благородну справу.

— Ви допомагаєте, — сказав він, — адаптувати хворих дітей до дорослого життя. Коли ці дівчатка відчувають, що вони потрібні суспільству, значить, ви уже зробили свою справу.

Міністр соціального захисту населення Аркадій Єршов, який взяв участь у цій зустрічі, сказав, що за шість років своєї роботи він тільки вдруге бачить у дітей-інвалідів таких гостей. І щиро подякував за депутатську ініціативу.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.
Фото С. КОВАЛЬЧУКА.

Чому Олександр Мороз не зустрівся з Перрі?

Учора в Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Верховної Ради України відбулася прес-конференція її голови Бориса Олійника. Офіційною темою зустрічі був звіт Бориса Ілліча про виконану торік комісією роботу. Але найбільше журналістів цікавили ставлення Верховної Ради та Б.Олійника щодо двох подій, одна з яких учора відбулася, а інша — ні: йдеться про урочисте зруйнування шахтної пускової установки (ШПУ) в Миколаївській області в присутності міністрів оборони України, Росії та США та про відмову керівництва ВР від зустрічі з американським міністром Уїльямом Перрі.

(Закінчення на 10-й стор.).

На Різдво — цілодобове чергування

Постійна урядова комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій доручила міністерствам і відомствам України забезпечити цілодобове чергування відповідальних працівників у святкові дні 6—8 січня 1996 року.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі Кабінету міністрів, на засіданні в Києві комісія заслухала інформацію штабу Цивільної оборони та представників міністерств і відомств про надзвичайні ситуації, що мали місце в Україні в дні новорічних свят.

Зазначалося, що аварійні ситуації з вимкненням електроенергії у ряді населених пунктів Антрацитівського району Луганської області, окремих районів Криму, південних районів Херсонської області, а також з припиненням газопостачання більш як 2 тисяч квартир у Донецькій та Харківській областях ліквідовано.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про визнання таким, що втратив чинність, Декрет Кабінету Міністрів України «Про сплату дивідендів (частини прибутку) суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю державних підприємств і організацій»

З метою реалізації заходів щодо підтримки підприємств, установ та організацій в умовах лібералізації цін Верховна Рада України **постановляє:**

1. Визнати таким, що втратив чинність, Декрет Кабінету Міністрів України від 30 квітня 1993 року №44-93 «Про сплату дивідендів (частини прибутку) суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю державних підприємств і організацій» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №26, ст.282).

2. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 15 грудня 1995 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік»

Верховна Рада України **постановляє:**

Виходячи з підсумків роботи галузей народного господарства і виконання Державного бюджету України за 9 місяців поточного року внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 16, ст.111, № .30, ст.230) такі зміни і доповнення:

1. Статтю 1 Закону викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Затвердити Державний бюджет України на 1995 рік з урахуванням підсумків його виконання за 9 місяців 1995 року по доходах у сумі 1.441.126.618,5 млн. карбованців, по видатках - 1.772.693.593,4 млн. карбованців, граничний розмір дефіциту - 331.566.974,9 млн. карбованців.

Джерелами покриття дефіциту Державного бюджету України визначити кредити Національного банку України — 244.000.000 млн. карбованців, зовнішні джерела фінансування — 87.566.974,9 млн. карбованців».

2. Збільшити надходження доходів Державного бюджету України на 1995 рік на 63.427.615 млн. карбованців, у тому числі:

Податок на прибуток підприємств	32.920.400
Прибутковий податок з громадян	10.068.400
Плата за спеціальне використання надр при видобуванні корисних копалин	294.715
Надходження коштів від реалізації військового майна	2.500.000
Надходження до Державного інноваційного фонду	944.100
Надходження до Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу	16.700.000

3. Зменшити надходження доходів Державного бюджету України на 1995 рік на 125.000.000 млн. карбованців, у тому числі:

Рентна плата за нафту і природний газ, що видобуваються в Україні, та різниця в цінах на природний газ	75.000.000
Надходження до стабілізаційного фонду паливно-енергетичного комплексу	50.000.000

4. Збільшити видатки Державного бюджету України на 1995 рік на 27.594.500 млн. карбованців, у тому числі:

Соціальний захист населення	1.500.000
з них за рахунок Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу	1.500.000
Фінансування науки	944.100
з них видатки Державного інноваційного фонду	944.100
Народне господарство — разом	3.950.400
з них:	
— проведення заходів з водного господарства	3.000.000
— охорона та відтворення рибних запасів	100.000
— проведення земельної реформи та землевпорядкування	50.000
— фінансова допомога і часткова сплата процентів по виданих кредитах селянським (фермерським) господарствам	600.000
— інші видатки по народному господарству	200.400
Інші видатки Державного бюджету України	6.000.000
у тому числі погашення заборгованості 1994 року щодо різниці в цінах на газ, реалізований населенню	6.000.000
Видатки, здійснювані за рахунок Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу	15.200.000

5. Зменшити видатки Державного бюджету України на 1995 рік на 115.280.000 млн. карбованців, у тому числі:

Соціальний захист населення	5.000.000
з них за рахунок стабілізаційного фонду паливно-енергетичного комплексу	5.000.000
фінансування соціально-культурних закладів і установ	24.650.000
з них:	
освіти	12.000.000
культури	3.500.000
охорони здоров'я	8.000.000
фізичної культури та молодіжних заходів	1.000.000
видатків на здійснення заходів щодо відзначення 50-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні	150.000
Державні капітальні вкладення	20.000.000
Народне господарство — разом	930.000
з них:	
часткове відшкодування вартості племінної худоби	630.000
відшкодування витрат з оплати сортових надбавок на елітне насіння	300.000
Видатки, здійснювані за рахунок стабілізаційного фонду паливно-енергетичного комплексу	45.000.000
Охорона навколишнього природного середовища	2.000.000
Правоохоронні, митні органи, податкова служба	2.000.000
з них:	
митні органи	1.000.000
місцеві державні податкові інспекції	1.000.000
Утримання органів законодавчої, виконавчої та судової влади	500.000
з них судової влади	500.000
Зовнішньополітична діяльність	15.200.000
з них:	
внески до міжнародних організацій, членом яких є Україна	10.000.000
утримання дипломатичних представництв України за кордоном	5.000.000
видатки на короткотермінові відрядження за кордон відповідальних працівників органів державної виконавчої влади та інші неторговельні	200.000

6. Передбачити видатки Пенсійного фонду України у сумі 434.347.000 млн. карбованців, з них 10.000.000 млн. карбованців для запровадження доплат окремим групам пенсіонерів до межі малозабезпеченості.

7. Залучити до Державного бюджету України 100 відсотків залишків нерозподілених коштів в іноземній валюті Позабюджетного державного фонду приватизації за станом на 1 листопада 1995 року.

8. Статтю 37 Закону викласти в такій редакції:

«Стаття 37. Створити Фонд розвитку паливно-енергетичного комплексу та включити до складу доходів і видатків Державного бюджету України кошти цього Фонду.

Встановити, що до Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу зараховуються:

— відрахування у розмірі 15 відсотків від вартості обсягу реалізації бензину та дизельного палива в роздрібній торговельній мережі;

— відрахування у розмірі 5 відсотків від обсягу реалізації метизів та реалізації на експорт металобрухту, карбаміду і аміаку (з віднесенням їх на собівартість продукції) підприємств металургійної та хімічної промисловості незалежно від форм власності;

— частини сум ввізного мита на продукти нафтопереробки і вугілля кам'яне у розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України. Порядок сплати обов'язкових платежів, передбачених цією статтею, визначається Положенням про Фонд розвитку паливно-енергетичного комплексу, яке затверджується Кабінетом Міністрів України».

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 15 грудня 1995 року.

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» ввести в дію з дня його прийняття.

2. Кабінету Міністрів України:

— у зв'язку з невиконанням обсягів виробництва (робіт, послуг), недоодержанням коштів від приватизації майна, а також значним уточненням видатків, пов'язаним зі зміною тарифів та розмірів заробітної плати, в IV кварталі 1995 року вирішити за погодженням з Комісією Верховної Ради України з питань бюджету питання про внесення змін щодо надходжень податку на додавлену вартість та інших показників, врахованих у розрахунках до місцевих бюджетів, а також провести відповідні взаєморозрахунки між Державним бюджетом України та республіканським бюджетом Автономної Республіки Крим, обласними, Київським і Севастопольським міськими бюджетами;

— у грудні 1995 року розробити механізм для запровадження доплат найменш соціально захищеним групам пенсіонерів до межі малозабезпеченості і здійснити ці доплати в межах коштів, передбачених цим Законом для запровадження доплат до межі малозабезпеченості;

— у зв'язку з обмеженістю коштів Державного бюджету України асигнування на соціально-культурну сферу та соціальний захист населення спрямовувати в першу чергу на виплату заробітної плати працівникам бюджетних організацій, пенсій, державної допомоги та інших компенсаційних виплат населенню, стипендій, виплат на харчування, придбання медикаментів та перев'язочних засобів;

— одночасно з введенням в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» розробити заходи щодо встановлення граничних цін на енергоносії для підприємств хімічної промисловості, які здійснюють відрахування у розмірі 5 відсотків від обсягу реалізації продукції згідно з статтею 37 цього Закону.

3. Враховуючи невиконання Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік», рекомендувати Президенту України розглянути питання про персональну відповідальність членів Уряду та інших посадових осіб, які винні у невиконанні зазначеного Закону.

4. Зобов'язати Головне контрольно-ревізійне управління України перевірити використання коштів Державного бюджету України в 1995 році і про наслідки доповісти Верховній Раді України в березні 1996 року. Контроль за виконанням цього доручення покласти на Комісію Верховної Ради України з питань бюджету.

Генеральному прокурору України здійснити перевірку виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік», а також дій посадових осіб щодо забезпечення виконання цього Закону.

5. Звільнити вугледобувні та вуглезбагачувальні підприємства вугільної промисловості України від сплати заборгованості, включаючи пеню за несвоєчасну сплату обов'язкових платежів станом на 1 січня 1996 року, з віднесенням зазначених неплатежів на внутрішній борг щодо:

— податку на прибуток підприємств в частині сум, які зараховуються до Державного бюджету України;

— обов'язкових внесків до Державного фонду сприяння зайнятості населення.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м.Київ, 15 грудня 1995 року.

Хліб і все до хліба можуть успішно виробляти недержавні підприємства

Неозброєним оком видно: імпортні товари, зокрема продуктові, заповнюють наші прилавки. Різноманітні, красиві, наче іграшки. Чому вони, хоча й дорогі, просяться до рук? Та тому, що хвилі конкуренції, як ото море відшліфовує гальку, постійно поліпшують їх, щоби перевершувати суперників-конкурентів і завойовувати покупця.

А в наших виробів поки що незавидна доля. І причина не так у технологіях чи блідих упаковках (це діло наживне), як у вчорашній психології. Пробиваються до сонця малі й більші підприємства, здатні виробляти конкурентоспроможні речі. Але нерідко на шляху стає наша «стадна» психологія: як це — приватники-самостійники? І обступають їх керовані кимось армади контролерів, перевіряльників. А за всіма тими причіпками одне: не випустити з рук віжки, їхати на возі, а не пхати його.

Та хоч поступово, але неухильно конкуренти набираються сил. Дедалі більше смачних і привабливих речей виробляють вони, пробиваються на міжнародний ринок, змушуючи «крутитися» й державні підприємства. І це добре.

А хліб чи ковбаса — наші продукти — добротніші, поживніші за імпортні, це загальновідомо. Треба тільки працювати за вимогою часу — не на вал, а на людину.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Гарна свіжа паляниця, та декому горло дере

***У** ДЕРЖАВНИХ пекарень Вінниці з'явився конкурент — пухкі буханці подають на прилавок прямо з печі — виробничо-комерційне підприємство «Ма-Кі». Щоправда, підприємцям, які взялися за далеко не прибуткову справу, жаркувато буває не тільки від печі...*

Цей магазин, розташований у центрі міста, має примітну особливість: хоч би коли проходив повз нього, з його дверей завжди виглядає хвіст черги. Приміщення невелике, а охочих купити хліб, спечений, як стверджують вінничани, краще, ніж на державних пекарнях, — багато. Та хоч би яка була черга, вона просувається швидко — у години пік на допомогу двом продавцям приходить ще стільки ж помічниць. І зовсім не треба хвилюватися, що до обідньої перерви залишилися лічені хвилини і ви не встигнете зробити покупку.

Це чи не єдиний магазин у місті, де працюють справді в інтересах покупця: тут нема ні перерви на обід, ні вихідних. Навіть, якщо вам раптом забагнеться свіжого хліба о 12-й ночі, чи, скажімо, о 5-й ранку, без найменших вагань ідіть сюди. «Ма-Кі» обслуговують покупців цілодобово.

У цих підприємців усе не так, як у людей. Наприклад, вам ніколи перед носом не зачинять двері, кинувши на додачу: «Прийом товару». Хліб, як уже було сказано, подають на прилавок у вас на очах прямо з печі. Вона поруч, точніше — внизу, у підвальному приміщенні. Її жарке дихання особливо відчувають на собі продавці — рум'янощокі, мов великодні паски. Інколи, щоправда, їм буває жаркувато не тільки від печі.

Перед моїм приходом саме «розпекли» директора підприємства. І він, Віктор Кішек, з усього було видно, ще залишався під враженням попередньої розмови. «Ви скажіть, будь ласка, — не приховував свого обурення Віктор Петрович, — чому у нас, як правило, трясуть, ніби грушу, не тих, у кого виробництво спить мертвим сном, а тих, хто працює, дає продукцію, робить відрахування до бюджету?..» Директора «розпекли» чергові перевірняльники. Цього разу якістю хліба цікавилися двоє представників обласного управління захисту прав споживачів.

— Зрозумійте мене правильно, — продовжує співрозмовник, — я не проти перевірок, і, зрештою, їхній хліб. Однак потрібно, щоб контрольні органи узгоджували між собою підприємства, котрі вони беруть на приціл, а не ходили один за одним чередою.

Поки тривала перевірка, двері магазину, звісно, були зачинені. Чи не вперше з часу його відкриття. «Гадаєте, перед людьми хоча б вибачилися? — Ні, цей Кішек взагалі говорить якісь дивні речі, — А дзуськи!.. Ви думаєте, я не розумію, чим спричинені такі перевірки? Наша підсмажена шкоринка комусь, видно, дере в горлі. Якщо в сусідньому магазині хліб черствіє на прилавку, та ще й дорожче коштує, ніж у нас, то хто таке терпітиме?..»

Пізніше я цікавився у перевіряючих, які порушення виявили вони у згаданому магазині. Відповідь була напрочуд коротка: «Невеликі». З 1126 перевірених буханців, як зазначено в інформації, що розглядалась на засіданні колегії управління, забраковано декілька.

Фірмові кіоски з емблемою «Ма-Кі» вже можна бачити у різних куточках міста. Свіжоспечений хліб розкуповують на очах. А Кішек уже має нові задуми. «Ви коли-небудь звертали увагу, — каже він, — який хліб продають у сільських магазинах? Глевкий, черствий... І нікому до цього нема діла». Ось і хоче підприємець, щоб і там був гарний хліб.

Про Кішека, який є ще й головою спілки підприємців міста, і його дітище можна говорити багато. Підприємство займається також будівництвом. Реставровано старий будинок. У реконструкцію вкладено більш як сто тисяч доларів. Зате сьогодні любо глянути на будівлю! Це в ній, до речі, і хлібний магазин, і пекарня.

Має підприємство і свій автопарк. Шиє одяг. Виготовляє фарбу (майже сімдесяти відтінків) для фарбування автомобілів — як вітчизняних, так і іномарок. І в кожній із цих справ є заслуга Кішека. Неспроста його удостоєно високої міжнародної нагороди — «Факел Бірмінгама» — за успішне економічне виживання і розвиток у важких умовах ринкових відносин.

На знімках: Віктор Кішек; іде хліб «Ма-Кі».

Фото Віталія ГРЕЧКА.

Вінниця.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

І кільце ковбаски. Домашньої

***У** ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ налагодили власне виробництво ковбас п'яти десятків найменувань, до яких, як до Києва рачки, усім отим несмачним, мов трава, заморським «делікатесам», хоч вони й у сліпучих упаковках.*

І дедалі більше дніпропетровців віддають перевагу «домашній» ковбасі.

Фірма «Інтер» — явище не зовсім звичне. Цьому приватному підприємству виповнилося десять років, а зароджувалося і спиналося на ноги воно поступово і в муках.

Діло було так. При великому оборонному підприємстві — Дніпровському машинобудівному заводі — був комбінат громадського харчування, який очолювали кмітливі й винахідливі люди — Петро Зеленов та Олексій Іскра. З їх ініціативи, коли підприємству довелося терміново напрацьовувати конверсійну програму, заводчани взялися за освоєння випуску міні-переробних комплексів на зразок кращих іноземних. У нас переробна промисловість досі страждала гігантоманією. Така політика зрештою звелася до випуску «валу» ще й сповідувала примітивну технологію, де переважали дідівські методи переробляння м'яса й виготовлення продукції. Інша річ, невеликі й мобільні агрегати німецьких фірм «Зейдельман» та «Вінклер», з якими й порозумілися конструктори Дніпромашу. Перші зразки цього обладнання було змонтовано саме для заводського комбінату харчування. Мені випадало бачити їх у роботі. Навіть не вірилося, що оглядав міні-м'ясокомбінат, а не електронне виробництво.

То був ще 1992 рік, і задум — щодня пригощати заводчан та їхні сім'ї прекрасною продукцією — вдався: в цехах писалися навіть списки, стаючи в чергу по смачні «пайки». Згодом комбінат задовольняв попит не лише серед своїх, а частково й серед городян, відкривши фірмові кіоски. Кажучи коротко і ясно, дніпромашівський комбінат напрочуд швидко здобув визнання, вочевидь не дозволяючи за якістю продукції конкурувати зі своєю місцевому м'ясокомбінату.

І стало зрозуміло, що одного такого альтернативного м'ясопереробного комплексу для Дніпропетровська, а тим паче для області, замало. Проте дніпромашівський м'ясопереробний вузол... збавляв оберти, занепадаючи разом із заводом. Передбачаючи сумний перебіг подій, Петро Зеленов давно думав над створенням приватного м'ясокомбінату, який і очолив його колега Олексій Іскра.

Фірма «Інтер» здолала немало труднощів і проблем. Вона стала першою ластівкою тієї переробної промисловості, за якою, поза сумнівом, майбутнє. І для якої в Україні необмежені перспективи — треба тільки це усвідомити і відповідно працювати. «Інтер» усвідомив і перебрав на себе ще й розпродаж, монтування та налагодження унікального обладнання виробництва Дніпровського машинобудівного заводу — аж до підготовки персоналу обслуги для нього. Два десятки комплектів цих міні-м'ясокомбінатів встиг змонтувати «Інтер» саме переважно в Україні.

Зустрівшись із директором фірми Олексієм Іскрою, я переконався: далеко не всі мрії засновників «Інтеру» збулися. Досі не вдається налагодити постійні зв'язки з незмінними виробниками «живого» м'яса. Жоден колгосп чи фермерське господарство неспроможні гарантувати постачання його за певним графіком і певних кондицій. Отакі у нас економічні обставини, такий хід ринкових реформ на селі — вітчизняний сільськогосподарський товаровиробник змушений хаотично виживати, а не жити на повен зріст — звідси його безпорадність.

Складається враження, неначе в Україні сьогодні нікому не потрібне вітчизняне виробництво високоякісних харчових продуктів. Богу дякувати, що серед підприємців-приватників з'явилися терпеливі ентузіасти, які вірять і чекають часів здорового глузду.

Дніпропетровськ.

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

«Корона», «Боромлянка» і щодня нові білі рукавички

***У** ТРАВНІ 1994 року чимало західних бізнесових видань надрукували повідомлення про перший в Україні міжнародний тендер на приватизацію трьох «смачних» підприємств, у тому числі й Тростянецької шоколадної фабрики «Україна». Справи на фабриці були нікудишні. Лише дві корпорації — швейцська «Нестле» і американська «Крафт Якобс Сушард» серйозно зацікавилися «Україною». Кращою, зрештою, визнали бізнес-програму американської фірми, яка фактично й стала власником фабрики.*

Про зміни за рік, що минув, на підприємстві розповідає директор фабрики Микола Швець.

— Насамперед, ми, як і очікували, отримали у партнери солідну й порядну компанію, котра жодного разу не відступила від узятих на себе зобов'язань. Це стосується не лише фінансів (протягом року на поповнення оборотного капіталу, технічне переозброєння, навчання персоналу, створення дистриб'юторської мережі тощо фабриці перераховано 3,9 мільйона доларів), а й перебудови системи управління, організації виробництва, впровадження нових критеріїв щодо ефективності роботи, якості продукції. Девіз компанії — «Усі ми в одному човні!» — точно відображає характер взаємостосунків. По кілька разів на місяць приїжджають до нас керівники, фахівці зі штаб-квартири, споріднених підприємств у Європі. Досвід і традиції фірми поступово стають органічними складовими сучасного «портрета» нашої фабрики. Ось деякі його штрихи. За рекомендаціями інвестора ми переходимо на випуск лише фірмової продукції, рецептура котрої не підлягає розголошенню. Так з'явилися найпопулярніші сьогодні чорний шоколад «Корона», солодка плитка «Сюрприз», цукерки, зокрема «Тростинка», «Боромлянка», «Молодецькі», «Катруся».

Змушені витрачати чималі кошти, щоб уникнути найменшої тіні на репутацію компанії, яка оберігається над усе. Понад двадцять років випускали ми «Пташине молоко», використовуючи як інгредієнт білок сирих курячих яєць. Жодної претензії від споживачів. Але на вимогу технологічної служби компанії, яка допускає можливість вмісту у такій сировині, навіть після відповідного обробітку, мікробів сальмонели, лінію негайно зупинили. Знову запустили тільки після того, як налагодили постачання сухого сертифікованого білка з Голландії. З тих самих причин більше не використовуємо, як раніше, оболонку какао-бобів. Шкода, звичайно, з кожною тонною вивозити на звалище майже 2 тисячі доларів, а нічого не вдієш — здоров'я споживача (це залізне правило компанії) дорожче, ніж гроші. Тому й плануємо ближчим часом обладнати за останнім словом науки й техніки власну мікробіологічну лабораторію. Вже не кажу про обов'язкові білі бавовняні рукавички, у яких жінки працюють на конвеєрі й які утилізуються після кожної зміни.

Динамічно прогресує економіка підприємства — і акціонери у виграші (усі вони — працівники фабрики). Люди вчасно отримують зарплату, середній розмір якої перевищує 20 мільйонів карбованців, безплатно користуються транспортними послугами, медичним обслуговуванням, платять лише за третину вартості обідів у фабричній їдальні. Зрозуміло, чому на працевлаштування сюди чимала черга.

Напередодні новорічно-різдвяних свят сталася для Тростянця досить рідкісна подія — десятки сімей шоколадників одержали ордери на квартири у щойно зведеному будинку, який обійшовся компанії у 126 мільярдів карбованців.

Що колективу живеться непогано — це зрозуміло. А яка користь від капіталізованого підприємства місту, області, врешті — державі? Така, якою і має бути від прибуткового підприємства. За 1995 рік ВАТ «Крафт Якобс Сушард Україна» перерахувало до бюджетів різного рівня податків майже на 1 трильйон карбованців.

Тростянець
Сумської області.

У номер

Забезпечити національні інтереси України

Питання про закриття Чорнобильської АЕС ось уже протягом кількох років є предметом принципової розмови в суспільстві, і зокрема у Верховній Раді України. Необхідність закриття станції вже майже ні у кого не викликає заперечення. Проте постають суто організаційні, економічні, технічні проблеми, розв'язання яких вимагає глибоко продуманих кроків, ретельного виваження і підключення в комплексі всіх можливостей, аби реалізувати програму закриття Чорнобильської АЕС в повному обсязі і без шкоди інтересам України.

Розглянувши ситуацію, що виникла у зв'язку з узятим нашою стороною зобов'язанням перед країнами «Великої сімки» та Європейського співтовариства щодо дострокового припинення експлуатації Чорнобильської АЕС, Президія Верховної Ради України схвалила текст листа до Президента України Кучми Л.Д., в якому зокрема, говориться:

Чорнобильська атомна електростанція має сьогодні два діючих енергоблоки, рівень безпеки яких за оцінками вітчизняних і зарубіжних спеціалістів не поступається досягнутому на діючих атомних електростанціях України та Росії. Протягом останніх дев'яти років вкладено біля 300 млн. доларів США на підвищення безпеки станції та зростання інтелектуального ресурсу її персоналу.

На кінець 1995 року ЧАЕС виробляє 6 відсотків електроенергії України, а ресурс станції вичерпаний лише на 50 відсотків. ЧАЕС забезпечує життєдіяльність міста Славутич, населення якого складає 28 тисяч чоловік.

Зараз Уряд веде відповідні переговори, готує проекти міжнародних угод та розробляє конкретні програми, пов'язані з достроковим припиненням експлуатації Чорнобильської АЕС і виведення її з експлуатації.

Враховуючи значні фінансові витрати, які потрібні для вирішення комплексу пов'язаних з цим проблем,

Зважаючи на економічні можливості держави та виходячи з того, що бюджетні витрати на обслуговування і виплату зовнішньоекономічних боргів вже досягли критичної межі,

Президія Верховної Ради України застерігає від можливих неточних кроків з боку України, які можуть лягти додатковим важким тягарем на економіку України в разі безумовного виконання узятих зобов'язань нами і невиконання умов, особливо фінансування усього комплексу проблем, пов'язаних з закриттям Чорнобильської АЕС, з боку країн «Великої сімки», Європейського співтовариства та міжнародних фінансових організацій.

У зв'язку з означеним вважали б за потрібне максимально скоординувати дії законодавчої і виконавчої влади з метою забезпечення національних інтересів України.

Для цього, на нашу думку, необхідно розробити та подати на затвердження Верховної Ради України комплексну програму розв'язання проблем, пов'язаних з достроковим припиненням експлуатації ЧАЕС у зв'язку з реалізацією політичних рішень. Основну увагу в програмі варто було б звернути на випереджуюче відшкодування втрат генеруючих потужностей, безумовне забезпечення ядерної та радіаційної безпеки ЧАЕС на всіх етапах її закриття, на безпечне зберігання відпрацьованого палива та поводження з радіоактивними відходами, перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну зону, на розвиток або, принаймні, збереження зайнятості та життєвого рівня населення міста Славутич.

При розробці фінансування цієї програми, як вважає Президія Верховної Ради України, наша сторона має керуватись такими принципами:

— повне виключення фінансування програми закриття Чорнобильської АЕС за рахунок бюджету України;

— попереднє надання з боку країн «Великої сімки», Європейського співтовариства та міжнародних фінансових організацій у повному обсязі коштів, необхідних для дострокової зупинки ЧАЕС;

— реалізація програми не повинна супроводжуватися зростанням зовнішньоекономічного боргу України та зростанням бюджетних витрат на обслуговування і виплату боргів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Ювілей тижня

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

ДО УКРАЇНЦІВ. І ВСЬОГО СВІТУ

«Заповіту» — 150 років

25 грудня 1845 року (за новим стилем 7 січня 1846 року) Тарас Шевченко написав у Переяславі «Заповіт» («Як умру, то поховайте...»). Поетові йшов 32-й рік. Шевченкознавці найперше пишуть про тодішні обставини особистого життя автора безсмертного твору. Погляньмо на «Заповіт» і очима українця кінця XX століття.

Закономірні висновки дослідників життя та творчості великого Поета-художника про тяжкий стан його здоров'я на межі 1845—1846 років. Ще восени, несподівано залишивши гостинний будинок Родзянка, — Пушкінового приятеля (Т.Шевченко побачив як старший слуга побив молодшого), поет сильно застудився. Хвороба так знесилила його, що він навіть не виходив з хати, все читав подаровану княжною В.Рєпніною «Біблію» та писав... У ті дні він закінчив такі великі твори, як поеми «Єретик», «Сліпий», містерію «Великий льох». В кінці того самого 1845-го було створено поезії «Холодний яр», «Маленький Мар'яні», «Минають дні», «Псалми Давидові» й «Три літа», ода «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє». І, нарешті, «Заповіт».

Останній твір і справді був народжений на ложі тяжкої хвороби, під час якої ще молодий Шевченко думав про можливу передчасну смерть. Не треба бути літературознавцем, щоб, прочитавши такі твори світової літератури (від Горація до Пушкіна), не помітити принципову відмінність від них тестаменту Т.Шевченка («Мій пам'ятник...» — так починає свій заповіт Горацій, «Я памятник воздвиг себе...» — О.Пушкін). А наш поет не говорить про себе, в його найсвятіших думках лише доля Батьківщини.

Названі вірші та поеми Т.Шевченка кінця 1845 року — це вершинні твори його поетичної спадщини. Прозріння Поета часу другої подорожі в Україну вражаючі й дивно актуальні. Він побачив, що Україну знищують її власні сини, що склали верхівку нації, «перевертні», отруєні чужою культурою й наукою.

Сьогодні, коли ми нарешті можемо прочитати справді повний «Кобзар» (такі вірші, як «Якби-то ти, Богдане п'яний...», «За що ми любимо Богдана» та інші, радянська цензура не завжди дозволяла друкувати), то маємо змогу подивитися на творчу спадщину великого Поета-художника новими очима.

Що таке 1845-46 роки в історії України та Європи? Двісті років тому йшла підготовка до початку визвольної боротьби Богдана Хмельницького за створення незалежної української держави — спадкоємиці Русі Київської. Чи міг не думати про це Т.Шевченко? Сучасна Поетові російська імперія вела війни проти Кавказу (1817—64 роки), в результаті яких було завойовано Чечню, Гірський Дагестан, Північно-західний Кавказ. Вимушеним учасником цієї бойні був і друг Т.Шевченка — офіцер, художник Яків де Бальмен, якому й присвячено оду «Кавказ». «Борітеся — поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!» — писав у ній Поет. Ці роки в історії Європи — переддень «Весни народів», коли під впливом гасел французької революції піднялися в боротьбі проти абсолютистських імперій народи Габсбурзької Австрії. У Львові тоді постала перша українська політична організація Головна Рада, що проголосила національну єдність українського народу (прообраз Центральної Ради 1917 року!), і над львівською ратушею було піднято синьо-жовтий прапор.

Ось чому І.Франко назвав поезію Т.Шевченка, й зокрема його «Заповіт», великим факелом, що світиться найяснішим вогнем європейського поступу й освітлює новітній розвиток української літератури.



На знімку: кімната в будинку переяславського лікаря Андрія Козачківського, в кутку — столик, за яким Тарас Шевченко написав «Заповіт».

Фото Володимира ФАЛІНА.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

ПОДІЯ, РІВНОЇ ЯКІЙ НЕ ЗНАЙТИ В УСІЙ СНД

У Дніпропетровську відкрито першу лінію метрополітену

Подарунок тижня

У перекладі з грецької «метрополіс» — «головне місто». Тобто столиця. Звідси французьке «метрополітен» — «столичний». Отож англійці та французи, проклавши першими у Лондоні й Парижі підземні залізничні колії, назвали їх так з бажання ствердити, що мова йде про винятковий, суто столичний вид транспорту. Тому чи треба дивуватися, що на велике свято перетворився у Дніпропетровську пуск першої лінії метро, який відбувся в останні дні минулого року. Ця подія справді скрасила тут прихід новорічно-різдвяних свят.

Про це свідчив велелюдний мітинг громадян, що вже й не пригадати, коли ось так збиралися востаннє разом, почуваючи себе щасливими. Їх можна зрозуміти: це ж бо і в Дніпропетровську віднині є своє метро. Метро, про яке багато і довго говорили, все відкладаючи пуск.

Колись Дніпропетровщину — як, зрештою, і всю державу — називали велетенським будівельним майданчиком. Об'єктів закладали десятками, якщо не сотнями, і коли настали складні часи, область раптом з'ясувала, що майже стільки ж залишилося у спадок незакінчених довгобудів, один поперед одного більш значних. І сьогодні це очевидний, неспростовний факт: за неповні чотири роки, в які Дніпропетровщину очолювати випало Павлу Лазаренку, тут, зосереджуючи сили, матеріали та кошти, часом останні й немислимі, завершили майже сто великих довгобудів.

До метрополітену підступили не відразу. Адже досі будова була більше заморожена — у прямому й переносному розумінні цього слова, отож потребувала майже нереальних, як на наші часи, зусиль.

І на всі сто відсотків мав рацію Президент України Леонід Кучма, сказавши на мітингу з нагоди пуску Дніпропетровського метро, що подія ця знаменна загалом для нашої держави. Подібної за розмірами не знайти нині на просторах всього колишнього Союзу. Новобудова свідчить і про потенціал, і про рішучість та спроможність України. Про те, по суті, що Україна і не втратила себе, і не розгубилася від безлічі складнощів.

Побудовано не просто підземну, а неповторно гарну дільницю з шістьма оригінально облицьованими мармуром та гранітом станціями і вестибюлями, де втілено непересічні архітектурно-художні задуми. А чи треба нагадувати, які шани, поваги і гідності заслуговує народ, котрий навіть у найскрутніші для себе часи творить красу і добро? А добро у даному разі поготів не викликає сумніву: майже вісім кілометрів стрімкого метрополітену від залізничного вокзалу вздовж найстарших підприємств Дніпропетровська до його найновіших житлових масивів — це, погодьтеся, не абищо.

Понад сто будівельних, монтажних та промислових підприємств міста й області, десятки підприємств України, а також близького і далекого зарубіжжя брали участь у спорудженні метрополітену. Це справжній трудовий подвиг, здійснений нашими людьми для самих себе.

...У листопаді 1960 року, коли пускали першу лінію Київського метро, у «Вечірньому Києві» саме нарисом про метробудівців «Святковий подарунок» розпочав свої знамениті «Вечірні розмови» Максим Рильський. І написав він тоді, що не хочеться «розводитися про технічну сторону справи, сипати цифрами», бо правильніше буде «сказати слово подяки будівникам, усім, од найстаршого до найменшого, сказати спасибі, що приносять такий чудесний подарунок — це я повинен, це я й роблю».

Це робимо і ми, бо ж ціна теперішнього дніпропетровського подарунка в теперішніх умовах, поза сумнівом, стократ вища від усіх інших, що їх досі мали.

***

За вагомий особистий внесок у забезпечення будівництва першої черги Дніпропетровського метрополітену, впровадження сучасних і прогресивних форм організації праці нагороджено Почесною відзнакою Президента України:

БІЛОУСА Леоніда Григоровича — генерального директора акціонерного товариства «Автотранспортне підприємство 11264», м.Дніпропетровськ;

ГРИГОР'ЄВА Сергія Миколайовича — бригадира комплексної бригади тунельного загону № 38 управління будівництва «Дніпрометробуд»;

ДЖЕВАГУ Миколу Миколайовича — начальника будівельного управління № 122 акціонерного товариства «Дніпротранбуд»;

ДУБІНІНА Едуарда Владиславовича — начальника будівельного комплексу Дніпропетровського метрополітену;

КРІСЬКА Віктора Володимировича — командира 26-ї окремої залізничної бригади;

МІГДЄЄВА Олександра Васильовича — колишнього голову виконкому Дніпропетровської міської Ради.

Вітаємо!

Прес-конференція тижня

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, «Голос України»

Дід Мороз на тролейбусній лінії

Останнього дня старого року кияни двох районів — Оболоні та Виноградаря — відзначали радісну для себе подію: відкриття нового тролейбусного маршруту, що з'єднав їх між собою. З цього приводу голова Київської міської державної адміністрації Леонід Косаківський влаштував прес-конференцію.

Учасники зустрічі з журналістами підкреслили таку думку: якщо протягом 1992—1993 рр. спостерігалося масове закриття транспортних маршрутів Києва, то нині робиться все, щоб їх відновити і розширити. Приклад цього — відкриття нинішньої тролейбусної лінії, завершальні роботи із введення до ладу нової станції метро «Лук'янівська» та інші.

Запитання кореспондента «Голосу України»:

— Ми звикли, на жаль, до того, що в нас щось скорочується, знижується, закривається. Тож хотілося б почути, що вдалося минулого року збудувати і здати в експлуатацію для мешканців столиці.

Л.Косаківський:

— Почну з житлового будівництва. Протягом року збудовано і передано районам житла більше, ніж попереднього року. Все це робилося тільки за рахунок міського бюджету. Ми сповна виконали зобов'язання, профінансували все, що передбачалося бюджетом міста, для будівництва житла громадянам пільгових категорій. Це — наша політика.

Ми практично розв'язали проблему житлових кооперативів, зокрема на 30 — 40 процентів зменшили плату за будівництво — завдяки новій системі фінансування, що значно розширить такі роботи.

Сповна також реалізували програму спорудження нових шкіл і дитячих садків. Відкрито нові дороги, як, наприклад, між Вишневим і Залізничним районом, проїзд через Бессарабку та інші. Зведено нові поліклініки. Підписано акт державної комісії про початок експлуатації фабрики- кухні на Троєщині, що дасть можливість розв'язати проблему харчування дітей до трирічного віку не тільки для Києва, а й навіть деяких областей.

Введено 30 тисяч номерів нових телефонних станцій — це вдвічі більше порівняно з минулим роком. Цей список можна продовжити. Все це свідчить про те, що місто будується, місто живе, і той, хто прогнозував нам спад і крах, має сьогодні засмутитися.

1995 року відбулося також багато культурно- мистецьких подій, започатковано нові традиції міського життя. Реально розпочалося відродження історичних будівель, втрачених пам'яток, коли хочете, втраченої пам'яті.

Усе це дає підстави вважати минулий рік успішним, добрим набутком для хорошого старту в новому році.

До речі, новий рік ми розпочинаємо, маючи затверджений бюджет, чого раніше ніколи не було. А це дасть можливість нормально фінансувати потреби міста.

... Одразу після урочистого відкриття лінія Оболонь — Виноградар запрацювала на всю потужність. Цього дня на ній побували дід Мороз із Снігуронькою.

Вечеря тижня

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Припрошує мама Галя



З А ДАВНЬОЮ християнською традицією Різдво Христове зустрічають з найближчими людьми. Відома на Харківщині бізнес-леді, віце-президент Всесвітньої ліги українських меценатів Галина Підіпригора свято шанує цей звичай і протягом уже не одного року жодне із різдвяних свят (до речі, як і всі інші свята) не проводить без своєї сім'ї. Втім, ця подія навряд чи заслуговувала б на увагу, якби не той факт, що сім'я Галини Іванівни налічує близько 300 дітей. Більшість з них зовсім не мають батьків, інші — напівсироти, діти-інваліди, постраждалі від чорнобильської катастрофи. Для всіх них ця енергійна жінка у такі дні і затишні святкові вечори — просто мама Галя.

Цю нелегку і надзвичайно відповідальну місію — вивести дітей в люди — вона взяла на себе кілька років тому. Перед святою церквою і чесним народом поклялася бути для них хрещеною матір'ю, оберігаючи їх, як власних дітей. Відтоді всі свої земні багатства і надземну людську доброту ділить зі своєю великою і галасливою сім'єю.

Нікому не відома привокзальна офіціантка стала бізнес- леді років п'ять тому, коли ризикнула відкрити власну справу на «рідній» території. А сьогодні важко знайти харків'янина, який не мріяв би відвідати знамените домашньою кухнею кафе «У Галини».На шляху свого успіху Галина не відкривала Америку. Вона лише смачно годувала людей, не дурила сама і не дозволяла своїм працівникам ошукувати привокзального клієнта.

Гроші пані Галину хвилюють мало. Заробляє їх вона лише з однією метою — передавати тим, кому вони найбільше потрібні. Живе у своїй двокімнатній «хрущовці», користується меблями, яким минає уже другий десяток. Однак вважає себе однією з найбагатших жінок світу. І їй важко в цьому заперечити.

За кілька років свого підприємницького життя жінка встигла зробити стільки, що не завжди під силу великим і сильним мужам. Вона заробила купу грошей і всі їх потратила на реставрацію храмів. Збудувала дитячі будинки й обігріла, нагодувала, дала шанс на успіх у житті сиротам і дітям з бідних сімей. Вона запросила кращих педагогів і з їх допомогою вчить дітей не так вишивати, майструвати, грати на музичних інструментах, як творити, шукати себе в майбутньому житті. І, схоже, це їм вдається.

Про свою велику родину Галина не забуває ні на день, ні на годину. Вона купує книги, ігри, ситно годує дітей, лікує їх і оплачує щоліта їх відпочинок. На кожне свято, як-от Різдво, організовує для дітлахів веселі концерти, привозить дарунки, катає їх на санях, запряжених білими кіньми, і, звичайно ж, накриває багатий стіл — влаштовує святу вечерю.

За особливі заслуги перед церквою пані Галина перша з жінок удостоєна високої нагороди — Ордена князя Володимира. Її запрошують у гостину і захоплюються глибиною її душі відомі люди і державні діячі. Вона не будує хатинок в альпійських долинах і не подорожує екзотичними країнами. Галина Іванівна Підіпригора живе для свого храму і для своїх дітей.

P.S. Коли цей матеріал був готовий уже до друку, в житті пані Галини сталася ще одна приємна подія. Її компанію представлено до авторитетної міжнародної нагороди — «Факел Бірмінгама». За успішне економічне виживання і розвиток у важких умовах зародження ринку.

На знімку: Г. Підіпригора.

Харків.

Резюме тижня

Сергій ВЛАД, журналіст

Чекали біля моря погоди. Чекали на гривню. Мабуть, доля наша така...

Х ОЧ БИ що там казали, а підсумки року, що минув, стосовно фінансової стабілізації навіюють певний оптимізм. Вже тому, що порівняно з позаминулим роком вдалося знизити загальний рівень інфляції приблизно утричі. Вже тому, що відмовились від безглуздого фінансування дефіциту бюджету.

Щоправда, інфляційні очікування, спричинені, як і раніше, то страйковим рухом, то неефективним фінансуванням сільського господарства, то боротьбою за соціальну справедливість, нагадували очікування біля моря. Позаяк чекали на нову грошову одиницю, про яку час від часу більш ніж прозоро натякав головний керманич країни. Втім, коли стало ясно, що й минулорічне проведення часу край розбурханого моря не дасть стабілізації промислового виробництва, а, як відомо, спад виробництва, за підсумками року, становив 14 відсотків з лишком, він забрав свої слова назад. Найприскіпливіші поспішили зіронізувати з приводу того, що мовляв лихо не без добра, бо 1994 року виробництво скоротилося на 37 відсотків: але ж чи можна опуститися ще нижче?! Так-от, на думку спостерігачів, можна. Якщо чекати на гривню, склавши руки. Адже ж більшість так і вчинила! При цьому з виглядом всеобізнаних знавців вказували на причини хвилювання морських глибин — дефіцит бюджету, зовнішню заборгованість, відсутність довготривалого інвестування виробництва тощо. За таких жахіть яку вже там гривню приб'є! Живуть, проте, декотрі й за вищого дефіциту бюджету, і за обтяжливішої зовнішньої заборгованості. І, уявіть собі, непогано живуть. Тільки при цьому будують свою кредитно-грошову політику не на емісіях, а на підтриманні ринкового курсу цінних паперів. І своїх валют. А ще при цьому підтримують операції з довгострокового кредитування, а не суб'єктів, які їх здійснюють. А ще при цьому уряди намагаються уникати полівалютних режимів, а коли вже говорять про запровадження нової грошової одиниці, то не вимагають конфіскаційного характеру реформи, бо розуміють, що головна частина монетарної маси обслуговує товарний обіг, а відтак магнатів нової хвилі все одно не дістати. А от найнезахищеніші верстви населення за теперішнього (вельми помірного) рівня інфляції легко підвести під монастир—адже вони збирають вже карбованці. Ось це і багато іншого, як, приміром, відсутність механізму цілковитої внутрішньої конвертації національної одиниці з цілковитою зовнішньою конвертацією за торговельними операціями, і не дає змоги кораблю з гривнею пристати до нашого берега. І кинути, як то кажуть, валютний якір.

Нова радість стала

З нагоди Різдва Христового своїх парафіян привітали предстоятелі релігійних конфесій: митрополит Київський і всієї України Володимир (Сабодан), Українська православна церква; патріарх Київський і всієї України Димитрій (Ярема), Українська автокефальна православна церква; патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет (Денисенко), Українська православна церква — Київський патріархат; Мирослав Іван кардинал Любачівський, Українська греко- католицька церква.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Субсидує УСБ

Щедро, безпроцентно і кожного

Спочатку про анекдот тижня. Власне, визначити «тижневість» не так просто, бо справжній анекдот завжди сьогоднішній, навіть якщо в ньому йдеться про давноминуле. Хіба, скажімо, застаріли сміховини про видатних склеротиків?..

Одного разу на засіданні ЦК Брежнєв запропонував: «Товариша Пельше час відправити на пенсію. Він дуже старий і вже нічого не розуміє. Зустрічаю його в коридорі й кажу: «Радий вас бачити, товаришу Пельше! А він мені у відповідь: «А я не Пельше!»

Або ще. На з'їзді партії підходить до Брежнєва похилого віку жінка:

— Здрастуйте, Леоніде Ілліч. Ви мене пізнаєте?Я — Крупська.

— Аякже, знаю. І чоловіка вашого, товариша Крупського, теж добре пам'ятаю.

Мило, правда? Втім, не поспішаймо з оцінками. Ось іще про «забудькуватість». Дзвонить якось у кабінеті Кучми телефон. Знімає він трубку, а на дроті Єльцин.

— Алло, Леоніде Макаровичу!

— Який Макарович? — образився Леонід Данилович.

— Ой вибачте, Леоніде Даниловичу, у мене щось із пам'яттю. До речі, ти не пам'ятаєш, куди я вчора увів війська — до тебе чи в Чечню?

Тут маємо вже не просто сміх, бо «щось із пам'яттю» — річ серйозна.

А все це — із книги «Українські анекдоти», яка щойно з'явилася у продажу. В ній зібрано 2211 анекдотів. Чому саме стільки, питайте в гумориста Валентина Чемериса: він упорядкував книжку. Знаю Чемериса давно, тому свідчу: людина він зовні малопримітна, однак має тонке почуття саме українського гумору. Отож навіть «інтернаціональні» оповідки набули наших рис. Упорядник населив книгу анекдотами з далекого й близького минулого, сьогоднішніми і завтрашніми. З минулого (і вічного) тут знаменитий коваль, який замість лемешів, сокири та серпа зробив пшик. Тут і вождь пролетаріату («Давайте вип'ємо, Володимире Іллічу!» «Ні, батечку, більше не п'ю. Пам'ятаю, якось у квітні набралися, занесло нас аж на Фінляндський вокзал, видряпався я на броньовик і таку херню поніс — досі сором згадати»). І сьогоднішні («Чому яйця дорогі?» «Бо подорожчали енергоносії». Але ж ні бензину, ні солярки кури не п'ють»). Чималенька серія анекдотів із сімейного життя («Чи буваю я вірна своєму чоловікові? Та досить часто»...)

До речі, анекдот — з грецької перекладається як неопублікований. Нам добре відомі часи, коли анекдоти не публікувалися, але ходили, хоча за один-однісінький тоді давали по десять-п'ятнадцять років. Слава Богу, ті часи відійшли. Отож без оглядки переповідаємо ще один — сьогоднішній.

— Дімо, давай, нарешті, займемося реорганізацією, — запропонував якось Леонід Кучма.

— Згоден, — каже Діма Табачник. — Тільки ж чим займемося?

— Наприклад, скоротимо твій титул «глава адміністрації Президента України».

— Пропоную, — одказує Діма, — скоротити слово «адміністрація»...

І нарешті — про УСБ (не плутайте з СБУ). Український сміхобанк — так можна назвати наш народний гумор. Воістину багатющий і щедрий банк, він субсидує найконвертованішою валютою наші душі — вірою, бадьорістю, оптимізмом. І якщо у цей складний час виходять такі книги, — отже, не все у нас так погано. З чим вас і вітаємо.

Анекдот тижня

Олексій КАВУН, «Голос України»

«ПРЕКРАСНА КОЛИСКА МОЇХ СТРАЖДАНЬ»

До 125-річчя з дня народження Лесі Українки

«БАТЬКІВЩИНА Лесі Українки» — це слова з придорожньої стели біля в'їзду в Новоград-Волинський, що на Житомирщині. А це — рядки з листа 22-річної Лесі до дядька Михайла Драгоманова: «Хочу в кінці мая рушити з тіткою до Полонного, звідти — одбігти до Звягеля — «Прекрасної колиски моїх страждань».

Цьому місту не судилося стати центром Волинської губернії, як це повеліла російська імператриця, котра ще наприкінці XVIII століття відібрала в нього стародавню назву Звягель, давши нове ім'я. Та люди ще в Лесині часи називали його по-старому. Зате пощастило Новограду-Волинському в іншому: саме тут схрестилися гілки двох генеалогічних дерев — грецько-полтавського та босняцько-чернігівського, щоб дати Україні і світові славетну поетесу.

У Новограді-Волинському молода сім'я мешкала спочатку в будинку, який Петро Антонович наймав ще тоді, як сам оселився в місті. Тут у подружжя народився син Михайло. «У 1868 році, — згадувала на схилі літ Лесина мати, — перейшли ми в друге помешкання: найняли невеличкий домочок у міщанина Окружка... Про двір Окружкових говорилося просто — «коло Случі». Там були гарні скелі над водою і хороше місце для купання. От у цьому домочку старого добродія Окружка вродилася наша дочка Лариса...»

7 листопада 1878 року наказом по міністерству внутрішніх справ Петра Антоновича несподівано переводять до Луцька. Але, як зазначала Ольга Косач-Кривинюк, «було відомо, що батька нашого переведено з обжитого місця, щоб покарати за його «українофільство» та за побачення, під час подорожі до Парижа на виставку 1878 року, з емігрантом, батьковим другом, а материним братом Михайлом Петровичем Драгомановим».

Отож у Новограді-Волинському Леся прожила вісім років. Як багато вони важили для неї! 1903 року вийшла у світ книжка «Дитячі гри, пісні й казки з Ковельщини, Лущини і Звягільщини на Волині (зібрала Л.Косач, голос записав К.Квітка». У передмові Леся Українка писала: «Матеріали сі... не було записано від якоїсь одної людини з народу, вони збиралися довго в пам'яті моїй; мало не всі їх я знаю, як кажуть, «зроду», перейнявши їх дитиною від сільських дітей...»



Як стверджують житомирські науковці Л.Бондарчук та Л.Памірська, серед опублікованих фольклорних записів Лесі Українки до 120 — зі Звягільського повіту. В її записах близько 30 купальських пісень з позначкою: село Жаборица Звягільського повіту. В тому селі, як зізнавалася сама поетеса, і першовитоки Мавки.

У будинку, де 125 літ тому народилася Леся Українка, — нині літературно-меморіальний музей. Віра Римська, яка ним завідує, одержала недавно від учительки зі Львова листа, в якому та пише: «Мені здається, що наші долі чимось подібні, характери й життєві позиції теж». Познайомилися вони 7 листопада, на шкільні канікули. А незвичним те знайомство було тому, що провести екскурсію Віру Омелянівну попросили о... шостій ранку. Завідувачка здогадувалася, як здивує працівників міліції її прохання від'єднати охоронну сигналізацію такої ранньої пори. І не помилилася, бо вони все допитувалися, чи ж справді вона знає людей, яким збирається відчиняти музей. Та все-таки найбільше врізалося в пам'ять не це, а дитячі очі, в яких світився непідробний інтерес, а втома після довгої дороги мовби розтала. Діти поїхали далі, на Київ, щоб там обов'язково відвідати музей Шевченка, залишивши Віру Омелянівну з думками, що все ж таки її багатолітня праця мала сенс.

За одинадцять місяців 1995 року музей відвідало близько 20 тисяч чоловік, проведено 211 екскурсій. Віра Омелянівна та колега молодший науковий співробітник Тамара Рондовська (це й усі наукові кадри музею) часто зустрічаються з шанувальниками Лесиного таланту і за межами цього закладу. А найбільша увага нині — новій школі, яка в мікрорайоні, спорудженому на німецькі кошти для військовиків, виведених із Німеччини. Тут відбувається становлення колективу, і працівникам музею хочеться, щоб і він був перейнятий Лесиним духом.

1995 року В.Римська мала повне право відзначати особистий ювілей — тридцятиріччя роботи в музеї. Коли прийшла сюди, минуло тільки два роки відтоді, як його було створено. І діяв він на громадських засадах. Отож була бібліотекарем, а заодно — хранителькою фондів, екскурсоводом. А 125-річчя з дня народження Лесі — то водночас і 25-річчя музею вже у статусі державного. Бувало, що завідувачці і на горіхи перепадало, бо заповнювала інвентарні картки не російською мовою, як інструкції вимагали. З гордістю показує найдорожчі експонати, серед яких малюнок Лесі Українки «Поліська хата», чашечка, що належала поетесі, одна з перших її збірок поезій... Мов підводна частина айсберга — листи в архіві від рідних Лесі. Видати їх — одне з найбільших потаємних бажань Віри Омелянівни.

Ювілей знаменитої землячки в Новограді-Волинському збираються відзначати справді широко. Вразила сума кошторису, розробленого ювілейним комітетом: майже 30 мільярдів карбованців.

— 21 мільярд треба для закінчення реконструкції колишнього будинку Завадських — третього помешкання Косачів у місті, — зауважила заступник голови цього комітету, завідувачка міськвідділу культури Віра Матвійчук. — Рішення відкрити тут музей-садибу Драгоманових-Косачів прийнято вже давно, та постійно бракує коштів...

Мріють у місті і про те, щоб біля музею-садиби був пам'ятник «славетній трійці» — дітям Косачів, які народилися в Новограді-Волинському. Але ці плани під сумнівом, бо в усіх столичних кабінетах одразу нагадують про нинішню економічну ситуацію. Та радує те, що приходять листи з пропозицією допомогти. Як от від Ігоря Яременка з американського штату Каліфорнія. З'ясовується, його бабусю виховували Окружки, колишні господарі будинку, де нині музей.

Відзначення ювілею в місті не збираються обмежити заходами, приуроченими до 25 лютого, хоча, звичайно, будуть й урочисті збори, і представницька наукова конференція. У планах також видання книги «Звягільський період життя Косачів». Засновано місцеву премію імені Лесі Українки. При художній школі створюють центр народних промислів, одне із завдань якого — відродження української вишивки, тих узорів, що їх збирала Олена Пчілка в нашому краї.

Апофеозом пошанування геніальної землячки має стати літературно-мистецьке свято «Лесині джерела», що за усталеною традицією відбудеться в серпні. Народний театр поставить твір «Кассандру». А з коштами для проведення свята допоможуть місцеві підприємства та комерційні структури, які — це вже традиція — перераховують кошти до фонду Лесі Українки.

Житомирська область.

Фото Ігоря ДОРЕМСЬКОГО.

Миті яскравого життя

Учені кажуть: у генах «записано» особливості родоводу, від них залежить і характер, і взагалі доля людини. Коли так, то Леся Українка не випадково була винятковою людиною — мала кришталеве сумління, благородну душу і неперевершений талант.

Ми розповідали про «грецький слід» по лінії Лесиної матері Ольги Драгоманової — Олени Пчілки («Голос України» від 30 листопада). Не менш цікава й лінія батька. Його предки жили на узбережжі Адріатики. Косачі були досить сильним родом у Боснії, навіть у непевні часи утримували у своєму володінні округу Захулм'я. 1444 року глава роду Стефан Косач домігся у німецького імператора Фрідріха титулу герцога. Відтоді округу стали називати Герцеговиною.

Коли прийшли турки, чимало Косачів пішло шукати щастя в інші країни. Петро Косач став шляхтичем польської корони, прославився у битвах з турками під Хотином у 1673 і під Віднем у 1683 роках. Однак прагнення волі та православна віра привели його в Україну. Він став сотником Стародубівського козацького полку. Син та онук міцно прижилися на новій землі. Осідали Косачі на півночі Чернігівщини. Зокрема, Лесин прадід Стефан Косач поселився у Мглині. Тут 1841 року народився Петро Антонович Косач — батько Лесі Українки.

Сім'я була велика, і молоді Косачі намагалися власними силами пробиватися у світ. Петро вступив до Петербурзького університету, пізніше — щоб уникнути переслідування — перебрався до Київського. Зблизився з передовою інтелігенцією.

По закінченні навчання захистив дисертацію. Причислили його до міністерства юстиції. А через рік Петра Косача було призначено головою Новоград-Волинського з'їзду мирових посередників.

Петро наїжджав до Києва. Його товариш по університету Михайло Драгоманов познайомив Косача зі своєю молодою сестрою Ольгою. 1868 року Петро й Ольга одружилися.

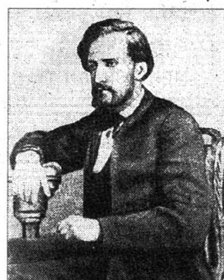
13 лютого (за ст. стилем) 1871 року в Новограді-Волинському в сім'ї Косачів народилася дочка Лариса — геніальна поетеса Леся Українка.

На знімку: Петро Косач — батько Лесі Українки.

Анатолій КАРИЙ, журналіст

Уклін вам, Тадею Розеславовичу!

ЩОЙНО вітчизняні календарі чи не вперше нагадали: 2 січня виповнилося 155 років із дня народження Т.Р. Рильського — українського культурно-освітнього діяча й етнографа. Тривалий час це славне ім'я незаслужено було в тіні, про видатного патріота України мало хто знає й тепер, хоча свого часу він, можна сказати, здійснив подвиг саме задля нас.



І в школі, і в інституті, вивчаючи творчість видатного українського поета Рильського, ми сотні разів повторювали: Максим Тадейович, і мимоволі зачіпалися думкою за оте незвичне — «Тадейович». Тільки й знали, що це батько поета, та ще трохи — про Романівку. Тут він жив, одружився з українською селянкою Меланією Чуприною, яка народила трьох синів (Максим був наймолодший). Отак переважно і пам'ятаємо Тадея — у світлі поезії Максима Рильського.Тим часом Тадей Розеславович не просто батько великого поета, хоча мав, зрозуміло, вирішальний вплив у становленні поетичної душі сина, це була видатна особистість, людина творча, смілива і неповторна.

Народився Тадей у Ставищах на Київщині в родині багатого польського шляхтича. Навчався у 2-й Київській гімназії, та життєве кредо виробив у Київському університеті. Його духовним наставником був тут Володимир Антонович, теж, до речі, поляк, який став знаменитим українським істориком, громадським діячем і патріотом України. Тадей відмежувався від тих своїх одноплемінників, які дивилися на український народ, як на бидло, і поклявся служити Україні. Можна тільки уявити, яких нападок зазнавав молодий патріот землі, на якій виростав.

Разом з друзями В. Антоновичем, П. Житецьким, а також М. Лисенком та М. Старицьким він обійшов мало не всю Правобережну Україну, пліч-о-пліч із селянами косив і молотив. І — записував, записував, записував. Народну творчість, обряди, зокрема сватання, весілля, а також великодні ігри, досвітки... Зокрема, про досвітки немало сказано як про щось грубе, близьке до розбещеності. А читаєш записи Тадея Рильського і бачиш: це були чисті, цнотливі зібрання юнаків та дівчат, сповнені задушевності і краси.

У своїй Романівці (тепер Попільнянського району Житомирської області) великий народолюбець завів незвичайні на той час порядки. Маєток, по суті, роздав селянам, навіть палац пустив їм на будматеріали, сам жив у хаті. У ній відкрив славнозвісну українську школу для дітей, тут він навчав також дорослих. Про Романівку слава йшла по всій Україні.

На жаль, науковий та публіцистичний спадок народознавця і сьогодні не вивчено. Віднайдено лише кілька праць Тадея Рильського. Для мене була відкриттям його праця «До вивчення українського народного світогляду». Про ті самі досвітки, весільні обряди та звичаї, про розуміння подружньої вірності, ставлення української жінки того часу до прикрас тощо. Наукова цінність праці насамперед у тому, що в ній використано достовірні факти, записані етнографом серед народу, тут говорять конкретні люди.

З-поміж рядків його праць дихає щира любов до українського народу, світиться віра в його майбутнє. І хочеться сказати — як живому: уклін Вам, Тадею Розеславовичу!

На знімку: Тадей Рильський. 60-ті роки.

Юрій ДОЦЕНКО, «Голос України»

Сто сходинок до пензля

Саме стільки доводиться їх долати донецькому художнику Василеві Базиленку щораз, добираючись до робочого місця: його майстерня міститься на 30-метровій висоті — у пожежній каланчі.

Таких «архітектурних пам'яток» сьогодні в обласному центрі десяток. Побудовані вони давно. Колись пожежники вели з них спостереження — чи не з'явився десь підозрілий дим. Тепер каланчі нікому не потрібні, стоять собі мовчки з порожніми віконцями- очицями.

Та ринок не обійшов і їх. Василь Базиленко взяв в оренду 60-річну каланчу не випадково: з її оглядового майданчика добре видно історичний, «юзівський», район міста. А що височенько треба підніматись — то що ж, митцеві має бути на висоті ...

Донецьк.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Шість мільйонів гостей

Вінниця єдине у нашій державі місто, де у церкві- некрополі ось уже більше ста років зберігається забальзамоване тіло відомої у всьому світі людини — хірурга Миколи Пирогова. Двадцять років свого життя Пирогов провів у місті над Бугом. У селі Вишня (нині Пирогово), що на околиці Вінниці, «добрий лікар», так називали його в народі, збудував будинок. Нині тут музей, причому безплатний.

У день його народження за традицією тут проходять «Пироговські читання». Починаючи з часу заснування музею, до Пирогова приходили гості з 160 країн світу. А напередодні нинішнього Нового року поріг музею-садиби переступив 6-мільйонний відвідувач.

Вінниця.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»



Не Байда, а князь Дмитро Вишневецький

ЧОМУ князь Вишневецький мав такий дивовижний привілей — бути особисто знаним для ворогів? Можливо, це означає визнання його справжньої незалежності як стосовно королівської Польщі, так і царської Московії, з якими він виступав разом лише у військових справах. Може, тому, що він завдавав ударів у найвразливіше місце на півночі Оттоманської імперії — фортецю Азов?

Шарль Лемерсьє-Келькеже, французький історик.

***

Навесні 1560 року до Стамбула почали надходити вісті про те, що у причорноморські степи прибув князь Дмитро Вишневецький. Це був час найвищого розквіту (якщо імперії взагалі мають періоди розквіту, адже засновані і тримаються на експлуатації інших народів) Османської імперії, як називали сусіди султанську Туреччину. До неї входили власне Туреччина, весь Балканський півострів, значна територія на півночі Африки, Месопотамія та інші землі. Проіснувала Османська імперія аж до початку XX століття й розпалася лише в результаті Світової війни 1914 року.

Перші відомості надіслав до Стамбула воєвода Молдавії, який попереджав султана про зосередження козацьких військ на Запорожжі. З фортеці Азов повідомляли, що армія в кількості 80 тисяч чоловік зібралась у понизов'ї Дніпра та Південного Бугу. З Кафи (нині Феодосія) інформували про військо самого князя Дмитра Вишневецького, що зосередилося північніше Азова (кількістю в 70 тисяч воїнів). Планований антитурецький наступ був такий великомасштабний, що до нього залучили навіть частину кримських татар.

Архіви Стамбула дають можливість простежити майже день за днем мобілізацію потужної військової машини для відсічі. Передовсім у бойовий стан було приведено всі турецькі збройні сили, розташовані в середині держави. Із Стамбула до Азова вирушила ескадра потужних військових кораблів, а до самої фортеці на Дону перевели численний загін яничарів.

Головнокомандувачем збройних сил імперії, які мали захистити Крим та кордони Туреччини, був призначений Синан-паши-бей Силістрії (нині місто-порт на Дунаї в Болгарії на кордоні з Румунією). До головних турецьких сил увійшли загони на чолі з воєводами Молдавії та Валахії, а також частина армії кримського хана. Останній одержав наказ султана тримати напоготові основні кримськотатарські військові сили.

Для нас дуже важливо подивитися, як повелися ті, кого деякі сучасні вітчизняні й зарубіжні історики вважають зверхниками над Дмитром Вишневецьким? Польський король поспішив послати данину кримському ханові, а султана запевнив у тому, що підлеглі йому козаки не братимуть участі в антитурецьких виступах. Московії було зовсім не до далеких від її кордонів подій: внаслідок лютої зими, а слідом за нею посушливої весни на російських просторах вкотре панував голод. Кримський хан звертався до Стамбула дозволити похід на ослаблену Московію й гарантував успіх, якщо султан надішле підкріплення — додаткову артилерію та яничар. Стамбул благословив кримський похід на Москву, але тільки власними силами.

Поведінку султана пояснюють попереджувальні кроки, здійснені Москвою. До Кафи (Феодосії) прибули московські посли, котрі, як свідчить лист кримського хана до султана, попереджали турків і цілком розкрили наміри князя Вишневецького. Тобто цар укотре зрадив свого союзника. Іван Грозний до того ж більше думав про Лівонську війну (1558—1583), яку вела Московія проти Лівонського ордена, Швеції, Польщі та Литви і яка закінчилася врешті-решт невигідним для Москви перемир'ям.

Отже, маємо всі підстави вважати, що рішучий виступ проти Туреччини Дмитро Вишневецький задумав і здійснював цілком самостійно (про тодішні геополітичні міркування князя мова піде нижче).

Тож улітку 1560 року було атаковано Азов-форпост турків на Дону. Спроба закінчилася невдачею через кількісну перевагу противника, адже на підмогу Азову вчасно прибула турецька ескадра. Дмитро Вишневецький вирішив завдати вирішального удару по Криму, але московські гінці зробили свою справу: всі наміри його були відомі противнику, і на всьому шляху князеві всюди чинили жорстокий опір.

Отже, наступ на Османську імперію та її сателіта Кримське ханство закінчився невдачею, але він мав надзвичайне значення для майбутнього. По-перше, він означав, що відродилися наміри Русі-України утвердитися на берегах Чорномор'я та Азов'я — споконвічних кордонах Давньоруської держави, і це було рішуче продемонстровано Туреччині та її союзникам. По-друге, Дмитро Вишневецький передав естафету від князів Олега та Ігоря, — переможців Візантії, своїм наступникам, особливо ж Петру Сагайдачному та Богданові Хмельницькому, які зробили вирішальний внесок у визначення геополітичних напрямів відроджуваної української держави.

***

За ювілейними клопотами (400-річчями Богдана Хмельницького та Петра Могили) в тіні залишилися їхні попередники. Адже до Києво-Могилянської академії (1632) князем Костянтином Острозьким було засновано Острозьку академію (1576—1636), справді перший вищий навчальний заклад в Україні. До Петра Сагайдачного та Богдана Хмельницького були Дмитро Вишневецький (? — 1563) та Костянтин Острозький (1526 — 1608). Останній разом з видатним письменником Станіславом Оріховським (1515 — 1567) були активними прихильниками створення європейської антитурецької ліги.

Отже, один з перших ініціаторів утворення нової держави — спадкоємиці колишньої Русі Київської — волинський князь Дмитро Вишневецький (а до нього були Остап Дашкевич, Предслав Лянцкоронський, Бернард Претвич, Богдан Глинський... З останнього роду й мати царя Московії Івана Грозного) чітко визначив один з напрямів своєї геополітики — протистояння Османській імперії, бо Московська тоді ще не досягла вершинного розвитку і, на його думку, не була перепоною для народження нової держави. Спроби князя Дмитра Вишневецького укласти союзи то з Польщею, то з Москвою, то з Туреччиною чи Кримом (що пізніше повторив Богдан Хмельницький) — не авантюризм, а закономірне явище для політики молодої країни, що народжується між сильнішими сусідами.

У суперництві зі своїм головним ворогом — Туреччиною князь Дмитро Вишневецький і загинув, підступно полонений у Молдавії і страчений у столиці Османської імперії Стамбулі.

***

Державотворення — це не лише дії уряду, законодавців, видатних діячів науки та культури... Опоненти України зробили все, щоб «наш історико-культурний процес уявлявся лише якоюсь пунктирною лінією» (Є.Маланюк). Після Русі Київської, кажуть нам, майбутні українські землі перетворилися на Дике поле. Разом з тим папський посол у Монголії Плано да Карпіні пише, що вже 1246 року він зустрів у поруйнованому татаро-монголами Києві купців з усієї Європи. Отже, життя тривало, і закономірно, що в короткий історичний строк на теренах Русі Київської постає її спадкоємиця Україна. Князь Дмитро Вишневецький і був тим, хто одним з перших окреслив її кордони.

***

Народна уява народила нам образ козака Байди. Про те, чому саме князь Дмитро Вишневецький став його прообразом, спільної думки в істориків немає. Очевидно, нам потрібніший і ближчий сьогодні образ аристократа духу з древнього волинського роду.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

На два століття... під асфальт

РОЗКОПКИ древніх курганів та поселень не тільки для археологів, а й для широкого загалу вже стали чимось буденним, хоча й інтригуючим, а що там цікавенького піднесе нам наш прадавній предок? Чимало таких розкопок — і вельми результативних — ведуться й у Причорномор'ї: на місцях, скажімо, давньогрецьких міст-держав Ольвії, Тіри. Шосте століття до нашої ери! Кожна знахідка там — свого роду сенсація...

А в Одесі група ентузіастів з Чорноморської асоціації археологів і любителів древності, очолювана письменником-краєзнавцем Олегом Губарем та професором-істориком Андрієм Добролюбським, надумала «поколупатися» під асфальтом, щоб дослідити історію... двохсотлітнього міста.

Послухаймо Олега Губаря:

— Ми копаємо не будь-де, а у скверику перед оперним театром. Тобто там, де формувався соціальний, культурний центр юної Одеси. Вже на самому початку її заснування, тобто в 1794, на ділянці, яку досліджуємо, було споруджено дім князя Волконського, що згодом перейшов до сподвижника герцога Рішельє — барона Рено. Поряд — споруда, відома як палац графа Ланжерона. В будинку Рено розмістилися комерційне казино, зала для зібрань та балів (перший аристократичний клуб Одеси), готель, ресторація Отона. З цією пам'яткою пов'язані імена найвизначніших персонажів історії міста — Рішельє, Ланжерона, Воронцова, Пушкіна, Наришкіних, Потоцьких та інших. Тут же, в будинку Рено, поперва збиралася й одеська біржа. У 70-х роках минулого століття на цьому місці було споруджено офіс однієї з найавторитетніших тутешніх фірм «Беллíно-Коммерель», де розташувався й так званий «Ліонський кредит» — згодом Держбанк. Так-от, у 1941 році весь цей комплекс було зруйновано авіабомбою. Пізніше руїни частково розібрали, частково — знівелювали. Наважившися розпочати тут розкопки, ми не сумнівалися, що під землею сховано багато чого цікавого.



У вересні — листопаді минулого року, вручну вибравши — подумати тільки! — близько 300 кубічних метрів землі й каміння, відкрили розкоп-шурф площею 40 квадратних метрів, глибиною від 2,5 до 7 метрів. І була то не праця землекопів, а ювелірна робота археологів за спеціальною методикою. Шар за шаром звільняючи вкриті грунтом споруди, шукачі «скарбів» знаходили багато що. Ось вимощений «лавою» внутрішній дворик, мармурові сходи й частка ганку палацу Ланжерона, де ступала нога одного з перших правителів краю та його іменитих гостей. Ось підвал глибиною близько семи метрів, у підмурках якого натрапили на речі, що свідчать про ритуальний характер закладання будинку Рено (Волконського): закладений п'ятак, орнаментована таця, старовинні фужери-лафітники. І ще знахідки: унікальні аптечні й парфумерні флакони, керамічні чорнильниці, статуетки, монети, різні побутові предмети, фрагменти внутрішнього опорядження приміщень з чудового середземноморського мармуру, невідомий у нашому краєзнавстві меморіальний напис на мармурі, є досить цікава кераміка...

— По суті, ми одержали, навіть не сподіваючись на те, повний, так би мовити, профіль, повний розріз історії міста за весь час його існування, аж до 1941 року — бетонна основа зенітної батареї, солдатська фляга, гільзи від снарядів, сліди вогнища, — вдоволено розповідає Олег Губар. — Семиметровий культурний шар двох століть! Систематизуючи знахідки, плануємо в лютому — березні наступного року влаштувати за результатами розкопок спеціальну виставку в муніципальному музеї приватних колекцій імені Блещунова. Сподіваємось, буде досить цікаве видовище, що внесе нові нюанси в, здавалося б, добре відому історію міста.

А в перспективі, розмірковують дослідники, можна б, — правда, вже не на голому ентузіазмі, а за допомогою міських властей, — здійснити історико-архітектурну реконструкцію першого «акрополя» Одеси, створити музей просто неба, назвавши його, скажімо, так: «Колиска Одеси»... Дехто, зважаючи на нашу сьогоднішню фінансово-економічну скруту, може, скаже, зачувши про таке: «божевільні — вони і є божевільні...» Так, до речі, самі про себе говорять ті, хто затівали «авантюру». Та, погодьтеся, яким прісним було б наше життя, якби не було поміж нас ентузіастів-мрійників. Які, до того ж, можуть не просто мріяти, а й багато чого робити своїми власними руками.

Одеса.

З антології історіософської поезії

Юрій Дараган

Таким міцним солодким болем
Наповнить їх смертельний знак!..
Кому, однаково, цілунки,
Удари, рани і вино!..
В одно — густі червоні трунки,
Та кінь, та руку на стегно!
Так пишно вмерти, ясно жити!
Ось білий лебідь — все вперед...
І раптом стрілами прошитий
Паде в зелений очерет.
1925.



***

То я та вітер в дикім полі,
Отруйні стріли, сагайдак, —

Повертаючись до надрукованого

Зиновій КУЛИК, голова Держтелерадіо України

А ми таки будуємо свій інформаційний простір

У статті «Кому віддаємо телеефір...» («Голос України» від 25.10.95 р. № 202) народний депутат України, заступник голови Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Верховної Ради України Володимир Алексєєв висловив свої міркування щодо розвитку Українського телебачення, а також щодо міжнародних стосунків у цій галузі.

На нашу думку, В.Алексєєв зводить усю складну ситуацію до рівня політичних дій.

Тому хочу довести до читачів «Голосу України» інформацію про справжній стан справ, і наголосити: в основі дій керівництва Держтелерадіо України — чинне законодавство. А самі дії — об'єктивна потреба.



Депутат Алексєєв стверджує: «Коли в 1992 році проходив поділ (?) союзної спадщини, Україні було запропоновано взяти участь в акціонуванні телекомпанії «Останкіно», щоб перетворити її на міждержавну. Керівництво України тоді відмовилося від цієї пропозиції з політичних мотивів...»

Прочитане дуже здивувало. Коли і де відбувався «поділ союзної спадщини» відомо, мабуть, тільки тому, хто це стверджує. Бо документи свідчать інше. Загальновідомо: Росія успадкувала все, що тільки могла, інші колишні союзні республіки — те, що лишилося. Телебачення це теж стосується. По-перше, Указом Президента Росії Держтелерадіо СРСР в односторонньому порядку оголошено Російською держтелерадіокомпанією «Останкіно», яка, до речі, ніколи не акціонувалася.

По-друге, виходячи з названого Указу, у статті 7 проекту Статуту Міждержавної телерадіокомпанії (МТРК) його автори написали: «Статутний фонд МТРК формується з майна Російської державної телерадіокомпанії «Останкіно» та іншого майна». А це означало, що приблизно 62 відсотки акцій зосереджуються в руках однієї держави — Російської Федерації. При цьому було зовсім знехтувано той факт, що майно зазначеної компанії — це майно Держтелерадіо СРСР, яке створювалося за рахунок планових внесків усіх колишніх його республік, і тому є спільною власністю цих республік — нині незалежних держав.

Структуру МТРК автори проекту бачили такою: технічна база — «Останкіно», фінансування — держави СНД. Як бачимо, ні про який поділ майна колишнього Держтелерадіо СРСР не йшлося. Навпаки, керівні органи новоствореної компанії залишалися в Москві. Статут передбачав лише формальне входження представників держав СНД до «ради спостерігачів» (ст. 13 проекту Статуту). Таким чином, державам СНД надавалося право лише фінансувати МТРК, а не реально контролювати її діяльність, ця новостворена структура від імені всіх держав СНД фактично мала представляти інтереси тільки Російської Федерації. Україна мала вкладати кошти у виробництво російських передач (ст. 15 проекту Статуту), та й годі.

Всі ці претензії були висловлені українською стороною під час засідань експертів—представників національних телерадіомовних організацій держав—учасниць СНД, що відбулося 1-2 червня 1992 р. у Мінську. Та через два роки, під час переговорів у Москві 28—30 липня 1994 р., виявилося, що принципи формування МТРК з боку Росії не змінилися, інтереси України не враховувались. Загалом реалізація цього проекту вимагала б від нас величезних фінансових витрат — приблизно 12 трильйонів карбованців. Для порівняння: плановий бюджет Держтелерадіо України на 1995 рік — 9,4 трильйона карбованців.

В.Алексєєв висловлюється на користь розробки нової правової бази, яка створила б можливості для цивілізованого інформаційного обміну між Україною та Російською Федерацією, і говорить про те, що саме з подібною пропозицією звернувся до керівників нашої держави посол Росії Л.Смоляков. На жаль, Алексєєв не опублікував самого листа.

Пропозиція про розробку міждержавної угоди походить не від російської сторони. Проект угоди про співробітництво в галузі обміну інформацією підготовлений українською стороною ще у лютому 1995 року. Тобто задовго до перекомутації каналів. Відповіді на цей документ не отримано й досі.

А за нормальних умов вже укладено двосторонні угоди у цій галузі з Латвією, Литвою, Естонією, Білоруссю, Казахстаном. На жаль, саме Росія поки що не знаходить можливості підписати аналогічну угоду з нами.

Що ж до правової бази, то зазначимо нашому опонентові: така є! Це — закони України «Про телебачення і радіомовлення» та «Про міжнародні договори України».

Не можна погодитися і з тезою про те, що Україна з 1992 р. не внесла жодної копійки в телекомпанію «Останкіно», «хоча весь цей час ми (Українське телебачення) безкоштовно отримували інтелектуальну продукцію».

На жаль, справа не така проста, як бачить її депутат В.Алексєєв. У всьому світі за «просування» своєї інформації за кордон платить той, хто в цьому зацікавлений. Так, наприклад, діють «Голос Америки» (США), Бі-Бі-Сі (Великобританія) та інші. Чому встановилася така практика?

По-перше, розповсюдження телевізійних та радіопрограм переслідує окрім інших і пропагандистські цілі. Адже це — потужні засоби ідеологічного впливу і, зрозуміло, вони використовуються з певною метою.

По-друге, розповсюдження теле- і радіопрограм — це додаткове джерело одержання прибутків від реклами. Тільки за офіційними даними «Останкіно» одержало за 1994 рік прибуток у сумі 95 млн. доларів США. Нині хвилина реклами на ГРТ коштує близько 30 тисяч доларів США. І платять їм не лише за якість програми, а в основному — за глядацьку аудиторію. Погодьтесь, 250 мільйонів мешканців держав СНД — це не одне й теж, що 150 мільйонів — громадян Росії.

І тут В.Алексєєв каже правду: іде боротьба за простір для рекламного ринку. Але чому кошти від цього повинні потрапляти лише до кишені ГРТ? Виходячи з цього, наша сторона пропонувала: передайте 20 відсотків прибутків від реклами (саме п'ята частина глядацької аудиторії ГРТ проживає на території України) і багато проблем з розповсюдженням цих програм в Україні знімуться. Проте й від цього у Москві відмовились.

Тепер пропонуємо ще одні нескладні підрахунки. Автор статті стверджує, що Російська Федерація компенсує частину витрат на розповсюдження програм ГРТ. От тільки не говорить — яку саме. А тут, як мовиться, і «заритий собака». Згідно з договором між Концерном ГРТ від 23.06.94 р. і тоді ще Російською державною телерадіомовною компанією «Останкіно» проводились розрахунки за шість годин мовлення. А фактично трансляція тривала 16—18 годин. Тож більшу частину оплачувала все ж таки Україна. До того ж, російська сторона так «добре» платила, що станом на 31.03.95 р. заборгувала 15 мільярдів російських рублів. Як відомо, після 1 квітня ц.р. трансляція програм ГРТ в Україні тривала і коштувала нам понад 600 млрд крб. Без перекомутації каналів ця сума була б ще більшою.

Хто і коли їх компенсує Україні?

Слід звернути увагу і на такий вислів народного депутата України: «...Центральне телебачення (воно ж «Останкіно», воно ж ГРТ)... Щоб довести «воно» чи «не воно», варто тільки подивитися на титри, які йдуть на екрані. А там написано — «Акционерное общество Общественное российское телевидение». Виходить, що «не воно». Як ми пам'ятаємо, ЦТ було суто державною організацією. Акціонерне товариство, м'яко кажучи, дещо інше. То ж чи вправі ми й надалі дотувати діяльність зарубіжних акціонерів? Риторичність цього питання очевидна.

З Москви надійшов лист, в якому повідомляється: АТ ГРТ не є правонаступником щодо боргів ТРК «Останкіно» і 15 мільярдів рублів повертати не буде. Здається, всім зрозуміло: «воно» — все ж таки «не воно». Тому питання співпраці з АТ ГРТ може вирішуватися на принципово новій основі — партнерства й рівності. Жодного сумніву в потребі такої співпраці немає. Сумнівне інше: та категоричність, з якою автор відбирає право на ведення роботи щодо організації власного ефірного простору з позиції своєї власної держави. Він, наприклад, стверджує, що «на підтримку перекомутації надійшло лише два (листи), один з них — анонімний».

Знову звернемось до документів. Лише протягом серпня 1995 року на адресу Держтелерадіо України надійшло 1136 листів, в яких порушувалися проблеми перекомутації. Так-от, проти цих дій висловилися 600 дописувачів, на підтримку — 536. А результати опитування, проведеного авторитетною соціологічною службою СОЦІС-ГЕЛАП, засвідчили: в даний час невдоволених залишилось лише близько 10 відсотків.

Зрозуміло, що заходи, до яких змушене було вдатися керівництво Держтелерадіо, торкнулися інтересів багатьох громадян України. Але це був необхідний крок. Юридичною підставою його є, зокрема, Закон України «Про телебачення і радіомовлення», в якому стверджено, що основу Національного телебачення України становлять державні телерадіоорганізації, яким надається пріоритетне право на користування державною телевізійною мережею (стаття 12). Указом Президента України від 03.01.1995 р. № 12 створено Держтелерадіо України, одним з основних завдань якого є формування національного телерадіопростору (стаття 2).

Можна було б навести безліч аргументів і проти ремарки В.Алексєєва, у якій він стверджує, що «...в українського телебачення сьогодні немає ані сил, ані коштів, ані творчо-технічного потенціалу, щоб заповнити той вакуум, що вже створився у зв'язку з витісненням ГРТ з першого каналу». Але ж відмова від фінансування з державного бюджету витрат на поширення програм ГРТ в Україні, отримання додаткових коштів від реклами на УТ, які раніше надходили до Москви, саме й мають дати гроші, доконечно потрібні для фінансування розвитку Українського телебачення. Керівництво Держтелерадіо України дбає про розвиток саме національного телебачення і радіо, намагається створити належні умови для підвищення його конкурентоспроможності.

Особливо непокоїть автора зросла насиченість наших телеканалів передачами іноземних компаній. Тому хочу звернути увагу В.Алексєєва на передачі ГРТ. Чи не найкращий час вони віддало цим програмам? Чи «Тропіканка», «Санта-Барбара», «Твін Пікс», «Пригоди королівського стрільця Шарпа» — це виробництво «Мосфільму»? Чи розповідає реклама на ГРТ про переваги продукції фабрики «Красный Октябрь» над «Снікерсами», чи ГРТ закликає вживати костромський сир або волгоградські помідори? Рекламодавці ті ж самі. Тільки раніше вони всі гроші залишали в ГРТ, а тепер будуть змушені ділитися з нашими державними і недержавними компаніями.

Напрошується й таке запитання: чому дивитися американський серіал, закуплений ГРТ, — морально, а УТ — аморально й антинародно?

Заключним акордом «похоронної симфонії» на нашу адресу стали міркування автора взагалі про законність існування Держтелерадіо України. В.Алексєєв ставить Президента України перед дилемою: або захищати Конституційний договір, або керівництво Держтелерадіо України. Який зв'язок існує між перекомутацією каналів і Конституційним договором, не зміг встановити жоден із юристів, котрі аналізували цю статтю. А сам її автор цього не пояснив.

Якщо об'єктивно оцінювати ситуацію на каналах Українського телебачення, то на тлі помітного її поліпшення можна побачити чимало недоліків. Так, мало ще хороших передач, цікавих розважальних програм, не завжди оперативні випуски новин. Але така ситуація склалася зовсім не з тих причин, що їх виклав В.Алексєєв. І найперша — недостатнє фінансування. Саме нестача бюджетного фінансування і змусила шукати вигідних партнерів серед недержавних і зарубіжних компаній, завдяки яким суттєво зріс рейтинг каналів Українського телебачення. А невигідні партнери, які не хочуть діяти рівноправно, нам не потрібні.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Дитячу надію леліють дорослі

«Дитяча надія» подала голос у січні минулого року. Створений при обласній дитячій спеціалізованій лікарні благодійний фонд не розпорошує свої зусилля. Його пріоритетна програма — пошуки фінансування для ефективного лікування онкологічно і гематологічно хворих дітей. Життя і здоров'я більшості таких хворих можна було б врятувати, якби лікарня мала медичне обладнання світового рівня. А професіоналізму нашим лікарям не бракує.

Найпершим завданням у рамках цієї програми було придбання сепаратора крові, який коштує близько ста тисяч доларів США. Підприємства, приватні особи, вітчизняні і зарубіжні добродії відгукнулися на заклик «Дитячої надії», але ж як складно вберегти від інфляції гроші, допоки набирається необхідна сума. Над цим замислився директор «Львівтрансгазу» Іван Палцан, до якого звернулася рада фонду. Розпитавши про увесь комплекс проблем, пов'язаних з фондом, він запропонував: придбаємо цей сепаратор крові самі. Керівництво з «Укргазпрому» і колектив підприємства не заперечували проти такого щедрого дарунку, — адже йдеться про найсвятіше — порятунок життя.

Напередодні Різдва у лікарні відбулася презентація сепаратора. Рада фонду вирішила встановити звання «Найщедріший жертводавець року». Вперше його присвоєно колективові «Львівтрансгазу» та його директору Івану Палцану.

45 львівських митців, відгукнувшись на дитячий біль, подарували фондові свої роботи. У Національному музеї відбулася благодійна виставка-продаж їхніх творів. Акція «Художники — дітям» буде постійною. А фонд шукає нових жертводавців, адже придбання сепаратора ще не розв'язує всіх проблем онкогематології, повноцінного багатокомпонентного лікування, тривалої реабілітації. А на державний бюджет розраховувати не доводиться...

Львів.

Анатолій ОЛЕКСІЄНКО, журналіст

Дім, де навчаються, співають і грають у футбол

Унікальну споруду відкрили в селі Райгородці Новоайдарського району — культурний комплекс, до складу якого увійшли кіноконцертний зал на 300 місць, школа на 96 учнів, спортивний зал.

Заслуга в початку будівництва належить замовникові — обласному об'єднанню «Луганськовочторг», а його закінчення — районній адміністрації та керівництву місцевого радгоспу «Перемога», бо в тих, хто заклав перший камінь у фундамент, дуже швидко вичерпалися кошти.

Новоселів привітав виконувач обов'язків голови обласної держадміністрації Геннадій Фоменко.

Луганська область.





Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), Анатолій СОЛОПСЬКИЙ, «Голос України»

У нас святі криниці в кожному селі, тож наша доля завжди на крилі



(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

У селах Переяслав-Хмельницького району ми побували перед святками, коли одні колективи художньої самодіяльності готувалися до «гарячих» днів, інші саме виступали. Скажімо, у Пологих Вергунах (яка симпатична назва — правда?) актори народного театру «проганяли» сцени з «Білої ластівки» Володимира Канівця. А народний хор та юних танцюристів села Циблі ми знімали просто перед виходом на сцену — вони давали концерт для інвалідів Великої Вітчизняної, які лікуються в тутешньому госпіталі.

У селі Мазинки потрапили на репетицію хору. Люди прийшли прямо з роботи — в куфайках і чоботах. Цікаво, що в хорі співає і голова колективного сільгосппідприємства Володимир Хоменко **(на знімку)**, а також голова сільради Микола Лиховид.

І мимоволі хотілося доземно вклонитися тим, на кому «земля тримається». Більш як тридцять років керує народним театром у Пологих Вергунах Павло Кузьмич Янчук. Душу — та що там душу — все своє життя віддають народній творчості керівник хору в Циблях Микола Козачук, керівник «Зоряни» Анатолій Барановський. На професійному рівні «веде» свої «Чорнобривці» Михайло Бобик.



А Надя Данько!.. Сама ще — як дівчатко, а приїхала після навчання в село — організувала тут дитячий танцювальний колектив, стала її «Ластівка» зразковим ансамблем, завоювала серця і дорослих, і юних: сьогодні ходять на заняття і виступають близько ста юних артистів!

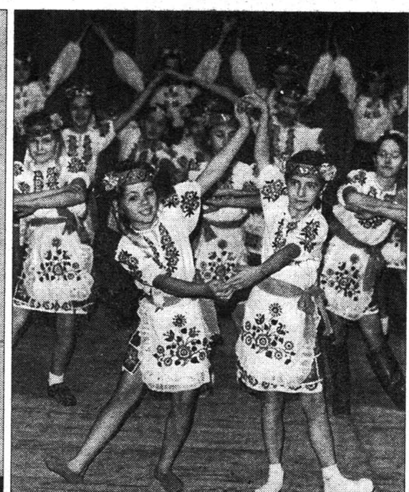
Часом холоднющі клуби чи будинки культури, платня символічна, а вони — наші малопомітні стоїки — несуть свою священну службу. Щоб не міліли криниці народної духовності, щоби душа наша завжди була висока.

Сьогодні по всьому району лунають пісні, грають музики. Від хати до хати йдуть і їдуть веселі гурти сільських артистів, вітаючи земляків з Різдвом Христовим, єднаючи серця піснями, як-от козаки й козачки з «Чорнобривців»:

Доки сонце сяє,
Слава не вмирає,
Слава українського народу.







Чому Олександр Мороз не зустрівся з Перрі?

(Початок на 2-й стор.).

— Я вважаю, що на пропозицію зустрітися з Перрі Голова Верховної Ради Олександр Мороз відреагував цілком правильно: якщо зустрічатися, то з трьома міністрами, з усією командою, — заявив Борис Олійник. — Адже якби ми прийняли американського міністра і не прийняли російського, то це мало б певне тлумачення не лише в Україні, а й у світі...

Також з'ясувалося (на прес-конференції був присутній народний депутат України Степан Хмара), що спочатку мова не йшла про зустріч з кимось із міністрів окремо. Але в останню хвилину зателефонував заступник міністра закордонних справ Костянтин Грищенко і запропонував неприйнятний для Верховної Ради варіант.

Наголосивши, що в даному разі виступає не як голова комісії, а як народний депутат і громадянин, Борис Олійник досить різко покритикував учорашню подію, руйнування ШПУ, і процес ядерного роззброєння України взагалі. «На жаль чи на щастя, я не був у складі парламенту, який ратифікував 1993 року угоду про скорочення озброєнь, — сказав він. — Але угода є, ми маємо її виконувати і ніхто проти цього нічого не має: ракети, особливо рідкопаливні, потрібно вивозити. Але ж у підпункті 5 параграфа 11 відповідної постанови ВР Президентові України було доручено звернутися до відповідних міжнародних інстанцій і домогтися, щоб ми використали ШПУ в мирних цілях. На превеликий жаль, цього не зроблено...»

Далі Борис Олійник зазначив, що «Верховна Рада має з'ясувати, чи не можна змінити режим роззброєння, який вимагає знищення усіх ШПУ протягом 180 днів від першого вибуху, подивитися, наскільки це безпечно для людей, екології...» В Україні, до речі, усього налічується 176 шахт.

Ще гостріше критикував дії виконавчої влади Степан Хмара, назвавши учорашню подію «зловісним задумом» і заявивши, що акцію готували таємно від Верховної Ради та української громадськості. С. Хмара також заявив, що у Верховній Раді потрібно призначити спеціальні слухання, а Генпрокуратурі доручити порушити кримінальну справу проти міністра оборони України Валерія Шмарова.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Реверанс тижня

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Місце жінки за столом... переговорів

ЗАВТРА ми відзначатимемо Різдво Христове: свято миру та вселенської любові. Часи міняються і ми міняємося разом з ним, сказав якось імператор Лотарій І. І якщо свято живе і відзначається всенародно, то заповіт «Возлюби ближнього свого» нині втратив свою популярність. Народ вважає, що керівництво його не любить. Керівництво скаржиться, що його не розуміє народ.

Астрологи вважають це закономірним, пояснюючи тим, що протягом багатьох тисячоліть після того, як скінчився матріархат, у житті суспільства та його політиці панував... чоловічий принцип. Проблему астрологи не обмежують поділом на статі. Вони вважають, що чоловічий принцип ведення політики — це революції, активність, розпорошення енергії, жорсткість. Найкращий вислів, що пояснює цей принцип, належить Мічуріну: «Ми не можемо чекати милостей від природи: взяти їх у неї — наше завдання».

Жіночий принцип — це берегиня, сімейний затишок, нагромадження багатства. Цей принцип найбільш пов'язаний з еволюційним прогресом. І хоча справа не тільки в статі керівників (в українському ешелоні влади жінок практично немає), але хто краще за жінку може втілювати жіночий принцип?

Зазирнемо до історії. Після перебудовчого періоду панування Петра І, пов'язаного не тільки з революційними оновленнями, а й з масовими репресіями та кровопролиттям, настав освітній період Катерини II. За 34 роки її правління царська Росія вийшла з розрухи і, остаточно закабаливши Україну, перетворилася на світову (хоч і поліцейську) державу.

На Англію по-доброму вплинуло 63-річне правління королеви Вікторії, за часів якої сонце ніколи не заходило над



Британською імперією, а економіка була такою могутньою, що 1865 року вона знизила податки майже на третину. Цього століття не менш героїчно виконувала свої обов'язки експрем'єр-міністр Маргарет Тетчер.

1980 року президентом Ісландії стала Вігдіс Фіннбогадоттір, яка витримала три (!) строки. Її популярність зросла, коли вона засвідчила свою стійку антивоєнну позицію і не дозволила розташувати в своїй державі американські авіабази. Пацифістські настрої зробили знаменитою і колишнього прем'єр-міністра Норвегії (1986—1989) Гру Харлем Брундтланд, одну з авторів книги «Поки не пізно: ядерна війна чи роззброєння».

З огляду на все це астрологи радять збільшити представництво жінок у парламентах, і в першу чергу держав, які прагнуть вийти з економічної та політичної кризи. Мабуть, і нам слід дослухатися до такої пропозиції. Тим паче, що з давніх-давен покровителькою України вважали Богородицю. А астрологи стверджують, що нашому народові, як жодному іншому, притаманне жіноче начало: мудрість, небажання воювати, прагнення всі спірні питання розв'язувати за столом переговорів. А якщо домовитися не завжди вдається, то, може, саме тому, що за столом бракує... жінок.

«Жеже» — тендітна істота з порцеляни

КІНО, сторічний ювілей якого широко відзначають у всьому світі, як відомо, народилось у Франції. Саме тому ми вирішили відкрити добірку матеріалів про європейський кінематограф, яку пропонуємо вашій увазі в цьому номері, розповіддю про одного з найпопулярніших акторів Жерара Депардьє.

Від його сміху трясуться стіни, у нього не руки, а ручиська, у нього плечі вантажника і блакитні очі дитини, що не розуміє, як вона сюди потрапила, — розповідає Наталя Тату в «Європі». «Здоровило, грубіян», — кажуть одні: «Велетень із країни Рабле, диво природи», — заперечують інші. Жерар Депардьє — один із небагатьох французьких акторів, яких упізнають і визнають у всіх куточках світу, жодного не залишить байдужим. Його можна обожнювати або ненавидіти, але він — один з безперечних ідолів французького кіно.

Йому 45 років, і перелікові його робіт може позаздрити будь-хто, навіть сам Ален Делон. Знімався він у найвидатніших — від Бернара Бліє до Франсуа Трюффо, не кажучи про Моріса П'яла та багатьох інших. Його біографія, що нагадує історію Попелюшки, стала легендою: актор-аматор, шпана із передмістя Шатору, де він народився 1949 року, увірвався на екрани в 1974-му, коли знявся у Бернара Бліє в «Тих, що танцюють вальс», де його партнерами були тендітний



юнак Патрик Девер та аристократка французького кіно Жанна Моро. І тепер, двадцять років по тому, кожний телепоказ цього маленького шедевра має шалений успіх.

Блискучий початок, і улюбленець французів «Жеже» знімається постійно: кожні п'ятнадцять тижнів — три з половиною місяці — і новий фільм. Майже чотири фільми за рік!

Великий поворот у його творчій кар'єрі пов'язаний з «Останнім метро», одним з останніх шедеврів Франсуа Трюффо. Режисер, який став уособленням «нової хвилі» у французькому кінематографі, відкрив у Депардьє небувалу точність і витонченість. Він був лише актором, а став зіркою, як Жан Габен, Бріжіт Бордо чи Жан-Поль Бельмондо... Тепер він може собі дозволити все що завгодно.

Як коротко охарактеризувати його? Це людина суцільних контрастів та суперечностей. Вихованець вулиці, він володіє значним культурним багажем. До нестями захоплений роботою, він чудово знає класиків світової літератури та драматургії. У нього зовнішність боксера й селянина, а манери — великосвітські. Витончений гурман, він і п'є за чотирьох. І, палко захоплений виноробством, виготовляє власне вино у своєму маєтку в Турені.

Жерар Депардьє нестримний в усьому. Пригадаймо вересень 1993 року: «Жеже» оголошує війну... американській адміністрації. На його думку, Сполучені Штати хочуть заполонити Європу та Францію своєю кінопродукцією, а це найвірніший спосіб убити все, що ще є живого в культурі Старого Світу.

Попри легкість, з якою він захоплюється новими проектами, у сімейному житті «Жеже» на диво сталий: ось уже двадцять років він одружений з акторкою Елізабет Депардьє.

Після п'ятдесяти кінострічок, спроб виступати з пісенним репертуаром та блискучих ролей у театральних спектаклях рідко хто насмілюється ще прямо нападати на нього. Він усе бачив, усе перегpав, усе перепробував. Та однак, як висловлюється товариш Депардьє режисер Жан-Жак Бейнекс, він залишається, на думку іншого його близького друга актора Франсіса Жиро, «істотою тендітною, наче з порцеляни». Тим гірше, якщо він роздратовується. І за це його теж люблять. Знайшовши філософський камінь алхіміків, Жерар Депардьє зумів перетворити свинець на золото.

Джордже, ти не маєш рації

П'ятдесят років тому, коли письменник Джордж Оруелл запропонував провідним видавництвам свою класичну сатиру на Радянський Союз "Звіроферма", йому довелося завертати голоблі. Британський уряд переконливо попрохав його не кривдити «наших російських друзів».

Одначе книгу згодом було перекладено 70 мовами світу і вона розійшлася мільйонними тиражами. Цього року вийшло ювілейне видання з ілюстраціями відомого карикатуриста Ральфа Стедмана, який оформляв альбоми групи «Ролінг стоунз», а на Бі-Бі-Сі було записано радіосеріал за цією книгою, — повідомляє журнал «Європа».

Чи витримав Оруелл перевірку часом? Незважаючи на те, що «Звіроферму» і роман «1984» звичайно розглядають як найжорсткішу критику марксизму, сам Оруелл свого часу чимало вніс у справу захисту соціалізму. 1937 року він ризикував життям в Іспанії, воюючи проти фашизму і відстоюючи завоювання революції. Однак останні події значною мірою спростовують пророцтва Оруелла щодо майбутнього Росії.

Північний сніг... у подарунок

Санта-Клаус, який прибув на спеціальному літаку з Лапландії до Вільнюса, приніс звістку про Різдво, — повідомляє Укрінформ. — Різдвяний Дід ходить вулицями столиці Литви з величезними мішками, в яких складено подарунки і ... північний сніг. Так почалися різдвяні святкування у Литві, єдиній католицькій країні серед балтійських держав.

Майже половина мешканців Естонії і Латвії — православні. А тому Різдво зустрічатимуть 7 січня. Решта — протестанти, у яких свято проходить значно скромніше, ніж у католиків і православних. Цікаво, що, незважаючи на те, що Литва на 80 відсотків римо-католицька країна, християнські звичаї тут досить схожі з українськими і білоруськими. Навіть назви 12 різдвяних блюд, головне з яких кутя, збігаються. У деяких районах Литви так само, як і в Україні, водять вертепи. На вулицях і в оселях з'являються ряжені: нечиста сила, цигани, ангели. Подібні й колядки, що звучать у перший вечір Різдва. До речі, Різдво литовською співзвучне з білоруською — Каледос.

Міста розквітли різнокольоровими сніжинками, червоними ящиками Санта-Клауса, золотими дзвіночками та стрічками. А на Ратушній площі Вільнюса встановлено ялинку. Вона дещо менша минулорічної: міська мерія економить. Проте в кожному кафе, ресторані, крамниці, офісі цього року засяяли власні маленькі різдвяні ялинки.

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

І КОРОЛІВСЬКЕ ТЕРПІННЯ НЕ ВІЧНЕ

БРИТАНСЬКІ журналісти, які пишуть про скандали у королівській сім'ї, ризикують скоро втратити свій постійний прибуток. Королева Великобританії сподівається «підкинути» їм тему востаннє. Справа в тому, що Єлизавета II написала «опальним» спадкоємцям — Чарльзу і Діані — листи з вимогою якомога швидше ...розлучитися.

На будь-які спроби їхнього примирення королева вже давно махнула рукою. Але перед тим, як прийняти таке відповідальне рішення, вона порадилася зі своїм чоловіком, принцом Філіппом, а також із прем'єр-міністром Джоном Мейджором та архієпископом Кентерберійським Джорджем Кері. Всі ці шановні люди не знайшли в такому рішенні «ніякої загрози конституційному устрою Великобританії». А кажучи простіше, вирішили, що краще одну пару розлучити, ніж усій королівській сім'ї стати посміховиськом на всі часи.

Принц Чарльз прийняв пропозицію матері одразу. Він заявив, що після розлучення не планує одружуватися зі своєю коханкою (думки коханки ми не знаємо). А ось принцеса Діана, незважаючи на те, що не живе з Чарльзом уже три роки, поки що відповіді не дала. Вона обіцяє визначитися тільки після розмови зі своїм адвокатом, лордом Мішконом де Рейя, після різдвяних канікул.

Передбачається, що процедура розлучення забере кілька місяців. Королева погоджується, що Діана відіграватиме певну роль в суспільному житті держави. До того ж, вона — мати спадкоємця престолу Вільяма.



Сім правил,

які можуть зробити ваше сімейне життя щасливішим

Не таємниця, що в сімейному житті часом бувають такі гіркоти, що колишній медовий місяць видається як щось надзвичайно далеке і взагалі нереальне.

Чому? Чому Наполеон III, племінник знаменитого Наполеона Бонапарта, до самозабуття закохався у найкрасивішу жінку світу Марію Євгенію Ігнасію Августину де Монтихо, графиню Тебську, одружився, а вже незабаром утікав через маленькі бокові двері з палацу, щоб бути подалі від визнаної красуні?

Чому життя Льва Толстого перетворилося на пекло, і він у глибокій старості пішов з дому й помер на маленькій залізничній станції, перед тим вимагаючи не пускати до нього дружину?

Чому сьогодні тисячі недавніх закоханих не можуть терпіти одне одного і врешті-решт пишуть заяви на розлучення?

Відповіді часом зовсім банальні. Той самий Наполеон переодягався і зникав з дому, бо імператриця щодня «пиляла» чоловіка — критикувала його рішення, вривалася до кабінету і грубо розмовляла з ним при підлеглих, ображала. Графиня Толстая вкоротила віку видатному письменнику своїми вічними причіпками. Про це пізніше вона сама сказала дочкам: «Я винна у смерті вашого батька»...

Однак на всі «чому» відповісти неможливо — їх безліч, і в кожній сім'ї вони свої, специфічні. Та коли придивитися пильніше, у них надзвичайно багато спільного. Отож і відповіді можуть бути одні й ті самі. Ми нагадаємо вам основні з них. Нагадаємо, бо їх свого часу дав американський спеціаліст Дейл Карнегі у невеликому творі-роздумі, що так і називається: «Сім правил для того, щоб зробити ваше сімейне життя щасливішим».

Ось вони:

1. Ні в якому разі не прискіпуйтеся!!!
2. Не намагайтеся переробляти свого партнера.
3. Не критикуйте.
4. Будьте щиро вдячливі.
5. Виявляйте краплинку уваги.
6. Будьте ввічливі.
7. Прочитайте хорошу книгу про сексуальний бік шлюбу.

І все? — може здивуватися дехто. Нічого, мовляв, нового, чули вже.

Не поспішайте. Проаналізуйте вчорашній день, сьогоднішній, згадайте, коли й чому почав гіркнути «мед», коротше кажучи, «прикладіть» оті правила — від першого до сьомого — до свого сімейного життя, і ви зрозумієте: то золоті правила...

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

ЦВІТЕ КАЛИНА КРАСНО-КРАСНО

КАЖУТЬ, у людського щастя багато облич, не схожих одне до одного. Мабуть, то правда. У Ганни Григорівни Олександрук воно в чомусь виняткове, напевне, що одне-єдине таке в світі. Може, тому, що доля цієї жінки помережана надзвичайним терпінням, лагідністю, добром і любов'ю її чоловіка Василя Никоновича.

Сереховичі — велике поліське село, що розкинулось на берегах мальовничого озера Серехове. Звідси і походить назва села. Неподалік озера і живуть Ганна Григорівна з Василем Никоновичем. Багато літ живуть у парі. А побралися вони в повоєнні роки. Молодий хлопець приніс з війни глибоку рану в нозі, кілька осколків, які і донині нагадують про себе. Але хто тоді думав про осколки, головне — чоловік повернувся живий. Невдовзі гарну дівчину взяв собі за дружину... Діти пішли, два сини — Віктор і Валерій. Здавалося, щастя назавжди оселилося в цій сім'ї. Але, як часом буває, нещастя приходить тоді, коли його не чекаєш.

Було жарке літо, а на околиці села цвів льон. Синьо-синьо. Ганна з жінками працювала в полі. Жарти, пісні... Захотілося пити, схилилась над копанкою... Вода була холодна, смачна. Потім ще пила. І ніхто донині того не знає від чого саме, але через кілька годин молодій жінці стало зле. Потемніло в очах, заболіла голова... Опритомніла в сільській лікарні.

—Що зі мною? Чому я так погано бачу?

Але ніхто не міг нічого їй сказати. Через кілька днів у тяжкому стані її відправили до районної лікарні, потім до обласної. І потяглися лікарняні дні, довгі, як зимові ночі, нудні, як осінні дощі. Через кілька місяців перебування Ганни Олександрук в обласній лікарні до неї повернувся зір. А ноги не слухались зовсім. Якісь дерев'яні, зовсім чужі. Лікував її відомий на Волині невропатолог, нині професор Леонід Гіттік, який і до сьогодні все пам'ятає в деталях. І коли молода жінка, благаючи, дивилася лікареві у вічі, він не відвертав обличчя. Брав хвору за руку і лагідно говорив: «Боротися треба! Кожен день, кожну годину!»

Вона вірила і не вірила цим словам. Як боротися? Що вона може вдіяти? Через п'ять-шість місяців перебування в лікарні її відвозили додому до рідних Сереховичів. Чоловік біля вікна поставив ліжко, з якого Ганна бачила їхній садочок, дорогу, якою ходили люди, бігали діти. Вони зупинялися, тепло віталась, розповідали сільські новини. Чоловік разом з дітьми біля самісінького вікна посадили кілька кущиків калини, які принесли з лісу. Пізніше тут зарясніли ягодами кущі порічок, чорної смородини. З ранньої весни до пізньої осені цвіли квіти. І все це робили чоловік з дітьми. І город копали, і сіяли, і грядки пололи, корову доїли, і білизну прали. Для себе і для мами. А коли хтось зрізав стовпа, на якому гніздилися довгоногі буслі, то Василь Никонович примостив гніздо на верхівці старого в'яза. Ганна бачила гніздо великих довгоногих птахів, чула радісний їхній клекіт. Від того тепліше ставало на душі.

А осінньо-зимовими місяцями — знову лікарняна палата, медсестри, процедури. І щоразу Василь Никонович ніс дружину на руках, підіймався з нею на четвертий поверх обласної лікарні. І так було рік, два, три... Одного разу Ганна Григорівна передивлялася газети, натрапила на інформацію про автомобілі з ручним керуванням. Отак, ніби блискавка, ніби хто шепнув: «Не можу ходити, а їздити?» Руки ж у неї здорові. І, на диво всім і собі, отут, у лікарні, жінка стала вчитися на шофера. Підручники з автосправи із бібліотеки приносили медсестри і няні, викладачі з автошколи приходили в палату. А коли потрібно було вчитись практичної справи — правил водіння, на руках зносили її до автомобіля. Успішно склала іспит, одержала права шофера-любителя. Але не було в сім'ї автомобіля. Допоміг місцевий колгосп: всупереч законодавству позичив сім'ї Олександруків... три з половиною тисячі карбованців. Так у них з'явився «Запорожець» з ручним керуванням. А ще чоловік купив для дружини дерев'яні милиці. Один крок по хаті, два... І важко, і боляче. Присяде на ліжко, а потім знову кроки. Хотілося матері старшенького сина Віктора в перший клас відвести. Та не змогла. Але коли писала заяву, щоб сина прийняли в школу, то ще одну написала від себе: «Прошу прийняти мене до восьмого класу Сереховичівської середньої школи...» І поніс син до школи дві заяви: свою і мамину.

—Коли я закінчила середню школу, сіли ми з чоловіком біля калини і задумалися: що робити далі? — розповідала Ганна Григорівна, коли я завітав до їхньої хати. — Мені хотілося вчитися далі, але я боялася про це казати чоловікові. Сім років він доглядав мене, дітей, вів господарство, працював. Йому було тяжко. Він навчив мене на милицях ходити. Та призналася Василю про свою мрію: хочу вчитися в університеті на економіста. А він притулив мою голову до грудей і запитав: «А чи не важко буде тобі?» У мене очі заплакали...

І вступила Ганна Григорівна на заочний відділ до Львівського університету. Вирішила стати економістом. Коли треба було їхати на сесію, то чоловік до поїзда підвозив на автомобілі, а далі вона вже сама раду давала. На вокзалі у Львові викличе таксі — до університету доїде, а потім — до готелю. А нерідко Василь Никонович разом з дружиною їхав до Львова на сесію. І разом вони заходили в університет, разом в аудиторію... Вона складала іспити, заліки, а він чекав її біля аудиторії або в парку біля університету. Так разом вони закінчили навчання. Тільки диплом економіста одержала Ганна Григорівна. І після цього в місцевому колгоспі більш як п'ятнадцять років працювала головним економістом. Поки не вийшла на пенсію. І весь час — на милицях. Без них ця мужня жінка не обходиться і сьогодні.

Як і в минулі роки, біля вікна їхньої хати росте кущ калини, а неподалік на стовпі (старий в'яз звалила буря) гніздяться щовесни лелеки. Коли відлітають, клекочуть над хатою, махають крилами... Давно вже завели свої сім'ї сини Віктор і Валерій, подарували батькам четверо онуків. Десь так у кінці жовтня, а може на початку листопада, Василь Никонович зрізає кетяги червоної калини, заносить до хати. І Ганна Григорівна для дітей та онуків під кожен Новий рік готує напій із калини. Я куштував його. Дуже смачний.

Ото і вся історія, яку я хотів розповісти. Може, хто задумається і над своїм життям, коли прочитає про найсвятіше — вірність.

Волинська область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

НА КРАЙ СВІТУ ЗАВЕДЕ

У НАРОДІ кажуть: любов на край світу заведе. А таки-так — заведе. Ось лише дві занесені до мого журналістського блокнота невигадані історії. Чимось між собою схожі і водночас такі різні...

Хоча на хуторі тролейбуси й не ходять...

Військовий патруль зняв його, сержанта, з тролейбуса, надто чіплявся він, як здалося вартовим армійського порядку, до водія — біляветької синьоокої дівчини, хоча, як на мене, сержант нічого не порушував, нікому не заважав. Він просто стояв біля напіввідчинених дверей до її робочого місця і мовчки все дивився на неї, дивився... Може, патрульні якраз і звернули на нього увагу саме через те, що той не полишав салону і на кінцевій зупинці. Одне слово, зняли.

— Ваші документи?

— Ось вони.

— Гм, у повному порядку. А чому їздите туди-сюди?

— Щоб дивитися на Надійку.

Таке одкровення спантеличило і капітана, і курсантів, що його супроводили. Якусь мить помовчали. А потім:

— Для цього й звільнення взяли?

— Авжеж.

— Ну, тоді катайтеся, дивіться, — вже доброзичливо розсміявся капітан.

Ставши мимовільним свідком отієї розмови, не втримався, аби не підсісти до сержанта, який примостився на лаві, маючи намір, очевидно, дочекатися з рейсу «свого» тролейбуса. Сказав, що все чув, що бачив його в тому тролейбусі вже не раз, і, вибачившись:

— Хіба тролейбус — найкраще місце для побачень?

Сержант не образився, не знітився — навпаки, був ніби аж радий випадковому співрозмовникові:

— Мабуть, що не найкраще. Але ж не можу я десь там гуляти, поки Надійка працює. Вона, знаєте, така, вона така...

І далі, поспішаючи, ніби боячись, що не встигне розповісти, яка вона, його Надійка, повідав: мешкаючи в невеликому прикарпатському хуторі, вони разом ходили до середньої школи у райцентр, що за кілька кілометрів. За ті дні, місяці, роки скільки всього перебалакали! Та ось школа — позаду. А попереду — у нього армія, в неї інститут у недалекому Львові. Коли провчилася місяців зо три, раптом заявила батькам:

— Полишаю я інститут. Поїду до Одеси, на курси водіїв тролейбуса.

У тих — очі на лоба:

— Навіщо це тобі? Ні у нас на хуторі, ні в райцентрі тролейбуси ж не ходять.

— Зате в Одесі ходять. А там служить Андрій.

Так вона опинилася в причорноморському місті. Закінчила курси, водить тролейбуса, живе в гуртожитку. Раз-двічі на тиждень вони бачаться. Здебільшого ось так, у рейсах. Бо водіїв не вистачає — і Надійці доводиться працювати з дня у день. Йому до завершення служби ще майже рік. «Отож, іще поїздимо, покатаємося», — засміявся.

— А потім — куди?

Це моє запитання було явно зайвим. Хіба важливо, де ще знайдуть пристань оці двоє? Головне — вони будуть разом.

Оскар — заокеанський бомж

В поле зору працівників миколаївських компетентних органів він потрапив як посередник між нашими бізнесменами-початківцями та іноземними постачальниками товарів. Перевірили документи — бомж. Причому незвичайний — аж із заокеанського Нікарагуа. Вислухали самого Оскара, навели довідки — й постала перед компетентними органами така ось романтична й водночас сумна картина.

Зі свого Нікарагуа Оскар приїхав не в Україну, а до Москви, щоб навчатися в Університеті дружби народів. Мабуть, закінчив би його, повернувся б додому фахівцем, якби не зустрів Світлану — дівчину такої краси, що одразу його мов засліпила. Про заняття уже не думав — тільки про неї. Одне попередження, друге, третє — і, як результат, відрахування з вузу.

Аж тут схопився за голову Оскар: що робити? Мало того, що гуртожитку позбувся, — одразу ж обсіли грошові проблеми. Оскільки був відрахований через власну провину, то мав добиратися додому за власний кошт. Окрім того, треба було відшкодувати всі витрати за навчання. Де стільки грошей узяти? Надій на батьків-селян, де ще п'ятеро дітей, не покладав — у них таких коштів не водиться. Отож, вихід один — заробити самому, перейшовши, так би мовити, на нелегальне становище. Не в Москві, а в невідомому Миколаєві, де домівка Світлани й куди вона, повернувшись із Москви, його кликала.

Так він з'явився у місті корабелів і початкуючих бізнесменів. Саме останні його цікавили, бо потребували допомоги: у вивченні англійської мови, у налагодженні зв'язків з іноземцями. І він, отримуючи відповідну платню, поринув у цю роботу. Щось витрачав на свої щоденні із Світланою потреби, щось відкладав — на дорогу, на погашення боргу. Може, й зібрав би потрібну суму, якби не «засвітився».

Перед начальником групи зовнішніх відносин і міжнародних зв'язків облуправління МВС Олександром Кондратовим постало не просте завдання — відправити незвичайного бомжа на його батьківщину. Без валюти цього не зробиш, отож, тепер уже не Оскар, а він ламав голову, де її взяти.

... До Миколаєва, на адресу Світлани тепер ідуть з-за океану листи. Оскар не полишає надії, що рано чи пізно вдасться йому знову бути поруч із нею. Між іншим, передає, бува, вітання «командате Алексу».

Одеса — Миколаїв.

Леонід Буряк — найкращий тренер країни, а в Одесі — людина року

***НАПРИКІНЦІ** старого року тижневик «Украина-центр» підбив підсумки свого традиційного опиту і назвав найкращим тренером країни з футболу, причому вдруге поспіль, Леоніда Буряка. До речі, в рідній Одесі Леоніда Йосиповича назвали людиною року. В цьому змаганні він випередив мера міста Едуарда Гурвіца. А через годину після того, як завершилася наша бесіда з Л.Буряком, стало відомо, що його та Йожефа Сабо призначено тренерами національної збірної. Але то, підкреслюю, було вже пізніше...*

— Як почуваєтесь у ролі найкращого тренера країни? — запитав свого гостя.

— Мені дуже приємно, що люди помічають мою працю, старання. Вдячний тим журналістам і фахівцям, які віддали голоси за мене.

Утім, не кривитиму душею і скажу, що радість моя була б більшою, якби краще виступила національна збірна, а рівень українського футболу вважався б одним з найвищих принаймні у Європі. Хоча мені не дорікнуть, що я сидів склавши руки. «Чорноморець», гадаю, — не найгірша в Україні команда. До речі, в її складі виступають переважно місцеві вихованці, середній вік яких 21—22 роки. А це вже неабияка перспектива.

— Що можете сказати про нинішній рівень українського футболу?

— Можливо, він не зовсім переконливий, але, як на мене, досить добротний. В усякому разі не поступається російському. До речі, перед стартом нинішнього чемпіонату, перебуваючи на зборі в Німеччині, ми переграли московський ЦСКА з усіма його зірками — 4:1. Інша річ збірна Росії — дуже сильна команда. Але подивіться, хто в ній грає: чимало вихованців українського футболу.

— Багато розмов ведеться про створення у нас професіональної футбольної ліги. Яке ваше ставлення до цього?

— Ліга нам дуже необхідна. На мене ображається дехто, зокрема, Анатолій Коньков, що я і в українській, і в російській пресі висловлююся за ПФЛ. Професіонали і тільки вони, повинні укладати календар, визначати, скільки команд буде у вищій лізі і скільки відпочивати влітку. Є чудові приклади. У Німеччині, Іспанії, Нідерландах, Росії. Скажімо, дискусії В'ячеслава Колоскова та Миколи Толстих ідуть тільки на користь російському футболові. Є тренерська рада, до якої входять Романцев, Тарханов, Овчинников, Прокопенко. Усі вони — справжні люди футболу. Рішень собі на зло вони, зрозуміло, не приймають. А у нас, на жаль, поки що невідомо, хто за що відповідає.

— А який для вас ідеальний гравець?

— Коли сам виходив на футбольне поле, були одні вимоги. Тепер усе докорінно змінилося. Перевага віддається високим на зріст атлетам, які здатні думати і мають відповідну технічну підготовленість. Без цього важко розраховувати на успіхи на високому рівні. Так, можна виступати в чемпіонаті України або Росії. Але в Європі зовсім інші вимоги. Недарма ж лише одиниці з футболістів колишніх республік Союзу виступають сьогодні в серйозних клубах.

— Зрозуміло. У нас тепер — дефіцит таких виконавців. І все ж, чи є у нас десь у другому ешелоні честолюбні, здібні юнаки, які згодом досягнуть тих ідеальних параметрів, про які ми говоримо?

— Я завжди наголошую на тому, що в кожній нашій команді можна відшукати один-два діамантики. За умов самовідданої праці, нормального тренувального процесу вони здатні досягти високих вершин. Але біда в тому, що лише в поодиноких наших клубах навіть вищої ліги спостерігається нормальний тренувальний процес. Більше думають, як краще прийняти ... суддів. Звідси й низький рівень гри, суддівства, інші проблеми.

— А в «Чорноморці» є гравці-діаманти?

— Гадаю, що так. Маємо футболістів, які коштують півмільйона доларів. Це Кардаш, Тернавський, Суслов. Київське «Динамо», «Дніпро», «Шахтар» витратили на купівлю гравців величезні гроші — мільйони доларів. А ми виховували молодь, до нас із доброї волі приходили гравці з інших команд. Тому практично нічого не платили. Лише за Василя Кардаша свого часу віддав 35 тисяч доларів. Оце і всі витрати. Казали, що буде великий відрив киян. Але подивіться на турнірну таблицю. Від лідера ми відстаємо лише на чотири очка, попереду друге коло і вся боротьба за нагороди. До речі, нагадаю, що в першому колі ми перемогли київське «Динамо» і в класифікації УЄФА стоїмо вище від нього.

— Значить, боротиметеся за «золото» національного чемпіонату?

— Йдеться не про це. Ми завжди ставимо перед собою найвищу мету. Прагнемо здобути максимальний результат і вибороти путівку до якогось єврокубка.

— Чи багато тепер договірних матчів?

— Гадаю, що стало менше. Хоча ми ні з ким не домовляємося ніколи.

— Хто конкретно цікавиться Василем Кардашем?

— Один італійський клуб серії А, турецькі «Фенербахче» та «Галатасарай», київське «Динамо», московські «Спартак» та «Динамо». Пропозицій вистачає. Втім, важко передбачити, як розвиватимуться події. З Василем у нас контракт на три роки. Багато залежатиме і від його бажання. Зачекаємо до кінця сезону. Хоча, повторюю, в Кардаша, Суслова, Тернавського, Гашкіна — чимало пропозицій.

— Схоже, що маєте прихильність до москвича Андрія Гашкіна...



— А чому б і ні? Ніяких проблем з ним не маю. Андрій — освічена, культурна, інтелігентна, дуже порядна людина, відмінний спортсмен. Раніше він грав у спартаківський футбол, безконтактний. Останнім часом він дуже додав у грі, став атлетом. Пропонував йому спробувати сили у збірній України. Але, якщо чесно, його відповідь мені сподобалася. Андрій відмовився, пояснивши, що він — росіянин і його дім — у Москві. Знаєте, це — позиція.

— Отже, ваша команда, використовуючи місцеві кадри, обходячись без великих матеріальних витрат, усе ж перебуває на чільному місці. Тому «Чорноморець» має послужити прикладом для тих, хто багато плаче і опускає руки. Чи не так?

— Три роки тому в Одесі на команду звертали значно більше уваги. Відносно стабільним було і фінансове становище. Нині місто нам не допомагає, пароплавство вже чотири роки не платить нам гроші. Змушені були, як і водиться у професіональних клубах, створити фінансову групу, яка займається бізнесом. Ми продали Жабченка, Телесненка. Виручені кошти були дуже доречні. Одне слово, прагнемо самі заробляти і ні в кого не просити.

— Що скажете про найкращого бомбардира вашого клубу і національного чемпіонату Тімерлана Гусейнова?

— Він досить специфічний футболіст. Вимагати від нього чогось надприродного не варто. Справді, Тімерлан почав краще грати внизу, упевненіше контролює м'яча. Він, безумовно, корисний для команди.

— За версією «Українського футболу» ваш воротар Олег Суслов увійшов до чільної трійки найкращих футболістів країни минулого року. Чи вважаєте Олега найсильнішим воротарем в Україні?

— Не тільки в Україні він найсильніший, а, як на мене, і в усій СНД. З ним була домовленість, що він може залишити команду, коли забажає. Торік умовив його залишитися в Одесі. Тепер шукаю для нього клуб в авторитетній футбольній країні. Нам не буде соромно за Олега. Він не тільки талант, а й великий трудівник.

— А заміна для нього у вас є?

— Так. Наш одесит Вадик Винокур, якого позичали «Прикарпаттю». А другим у нас був Сергій Довганський із Рівного. Обом голкіперам по двадцять. І попереду — велике футбольне життя.

— Ваш захисник Дмитро Парфенов підводив і молодіжну збірну, і клуб, коли йому довіряли виконувати пенальті. Якусь виховну роботу з ним проводили?

— Грою Дмитра я в цілому задоволений. Він перспективний футболіст. Гадаю, що приніс багато користі і молодіжній збірній, і «Чорноморцеві». Лише кінцівку року Парфенов дещо змазав. Але на те були вагомі причини. У хлопця був великий стрес. На нього напали бандити в Одесі, погрожуючи ножем, йому влили в рот величезну кількість горілки і викрали його машину.

— Бандитів, звичайно, не впіймали?

— Так.

— А яка причина відставки президента ФК «Чорноморець» В'ячеслава Лещука?

— Він подав у відставку за власним бажанням, і ми задовольнили його.

— І хто ж наступник?

— Людина, яка підтримує команду фінансово, живе справами колективу. Маю на увазі Григорія Юхимовича Бібергала.

— Леоніде, ходять легенди про вашу розкішну заміську базу. Мабуть, жити і тренуватися на ній величезна насолода?

— Я був на багатьох базах елітних європейських клубів, зокрема, мадридського «Реала». Але аналогів одеській в Європі немає. Її звели турецькі будівельники. Там 50 спальних місць, бар, ресторан, їдальня, кіно-, ігровий та тренажерні зали, 25-метровий басейн, сауни, медичний центр, три футбольних поля (два зелених з комп'ютерним зрошенням і одне гарове з тирсою), корти, гаражі, спеціальна система охорони з камерами стеження. І все це на березі моря. Витрачено на будівництво сім мільйонів доларів. Зводили базу для «Чорноморця». Але, на жаль, нас туди не пускають. Комусь, схоже, кортить прихопити цей ласий шматок. Приходили вже з пропозиціями відкрити там казино.

— Що ж робити?

— Необхідне спеціальне рішення уряду. Адже цю базу слід розглядати не лише, як клубну, а як олімпійський центр з багатьох видів спорту.

— Ви, як ми зрозуміли, дуже переживаєте за збірну країни. Дехто розцінює жеребкування в Парижі відбіркових груп чемпіонату світу-98, мов національну трагедію для України. А яка ваша оцінка ситуації?

— До цього можна поставитися філософськи: гірше, ніж є, вже не буде. Але сьогодні немає таких команд, які, вирушаючи на офіційну зустріч, сідають до літака і розмірковують, скільки м'ячів можна виграти. Все набагато серйозніше. Могла ж команда Білорусі переконливо переграти збірну Нідерландів, яка традиційно вважається фаворитом будь-яких турнірів. Отож, наша доля залежатиме від складу, готовності гравців. Точно знаю, що ці люди протягом півроку не навчаться носити м'яча на носі. Але ті, хто керуватиме командою, просто зобов'язані належно підготувати «збірників» фізично і морально. Для німців, яких ставитимемо особливо, вимагатиметься особлива тактика. З рештою можна позмагатися: і з північними ірландцями, і з португальцями. Це хороші команди, безумовно. Бачив останнім часом їхні матчі по телеканалу «Євроспорт». Але зайвий раз переконався, що треба виношувати серйозні плани. Бо ж, де гарантія, що та сама Португалія не втратить очок у Вірменії?

Усе вже сталося. І треба, не гаячи часу, визначатися з людьми і готуватися з душею...

— ...і конкретною концепцією?

— Авжеж. Повинна бути і чітка концепція, і моделювання. Звичайно, усім не вгодиш. Але ми повинні затямити, що збірна — не прохідний двір, і випадкові люди не повинні потрапляти до неї. А ті, кому випаде висока честь, мають діяти командно. Мене цікавитиме не те, як індивідуально гратиме, скажімо, Гусейнов, а командні дії, кінцевий результат. А от що зробив для його досягнення Гусейнов, обов'язково аналізуватимемо. Але, якщо гравець чітко виконуватиме командне завдання, а на тлі цього ще й зблисне високою майстерністю, честь і хвала йому.

— Серед кандидатур на посаду головного тренера збірної України називали Валерія Лобановського...

— А ви давно бачили Валерія Васильовича? Футболістам і тренерам у житті відміряється певний час для самовираження. Не випадково такі видатні тренери, як німець Шен, голландець Михелс, залишили збірні своїх країн. Не можна керувати національною командою по телефону. Скажіть, яка користь тепер від Костянтина Івановича Бєскова, який не вирушає з командою на визні матчі? Треба по 24 години на добу бути з гравцями на полі і працювати. Наш великий тренер повважчав. Та й здоров'я його підводить. Безперечно, Валерій Васильович приніс би багато користі як консультант, футбольний функціонер. Зрештою, треба було спитати самого Лобановського: чи хоче він цього? Але його колосальний досвід, величезний авторитет використати на благо українського футболу треба обов'язково.

— Про кого з ваших наставників згадуєте з найбільшою теплотою?

— Можливо, якби не було Сергія Йосиповича Шапошникова, то не було б і футболіста Буряка. Валерій Васильович Лобановський вчив нас життю, блискуче викладав футбольну науку, якою я і мої колеги користуємося й сьогодні. Хоча доля і розвела нас із Васильовичем на певний час. Брехуни, нещирі люди, які виникали між нами канаву, зрештою, пошилися в дурні. Ми з учителем підтримуємо найщиріші стосунки: зустрічаємося, передзвонюємося, радимося. Вдячний я і Костянтинові Івановичу Бєскову та Олександрові Олександровичу Севідову — великим тренерам і педагогам.

— Ви прожили блискуче життя гравця. А тепер склалися як цікавий тренер. Однак могли б заробляти на шматок хліба іншою роботою, бо ви — людина загалом здібна. То чи не жалкуєте, що обрали саме тренерську стежку?

— Мені важко уявити себе поза футболом. Від такого життя отримую насамперед величезне моральне задоволення. Іншого мені і не хочеться.

Розмову провів Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: найкращий тренер країни з футболу Леонід Буряк під час цієї розмови.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

* * *

Баскетбол. Кубок чемпіонів. Жінки. Динамо (Україна, Київ) — ЦСКА (Росія, Москва) — 86:70.

РІВЕНЬ СТАВОК
по депозитних вкладах в АТ «Градобанк» станом на 6.01.1996 року

У національній валюті (для юридичних осіб, min вклад 1,0 млрд. крб.)						У ВКВ (для юридичних і приватних осіб, min вклад $ 1000, DEM 1500)						
Строк, днів		5—10	10—30	60	90	Строк, місяців	1	2	3	6	9	12
Річна ставка, %	від 1 млрд.	—	70	85	90							
	понад 10 млрд.	70	5	90	95	Річна ставка, %	8	8,5	9	9,5	11	12,5

Відсотки у національній валюті та у ВКВ нараховуються і виплачуються щомісячно філіями «Градобанку» по всій території України за місцем укладання угоди.

Телефони для довідок: (044) 216-59-59; 212-13-60; 267-10-38; 244-70-53.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

Розіграш у дусі епохи

«Це вам не 37-й рік!» — вигукнув голова КДБ СРСР і зірвав погони з плечей генерала свого відомства...

...Люди, котрі добре знали Віктора Берхіна, фотокореспондента журналу «Советский шахтер», згадують його жарти й розіграші з насолодою. За його власними словами, він завжди відчував потяг до «р-розслідувань» чиновницьких закулісних справ, а також до «р-розіграшів» (звук «р» Берхін вимовляв нечітко). Це нерідко призводило до гірких наслідків. Є, скажімо, підстави думати, що свого часу фотокореспондента луганської обласної молодіжної газети «Молода гвардія» буквально виселили з нашого обласного центру після того, як він розіграв керівників обкому партії. В черговий раз, зазначимо. І Віктор Борисович перебрався до Донецька.

До Луганська наїжджав частенько. І, звичайно ж, проводив журналістські розслідування. Під час останнього з них, яке вів разом із власним кореспондентом газети «Правда», виявив зловживання одного з перших керівників області. Найшла коса на камінь — і наступного приїзду до Луганська Віктора заарештували працівники КДБ. Його звинуватили в розповсюдженні наркотиків і порнографії. Водночас у Донецьку, на квартирі Берхіна, місцеві кадебісти провели обшук. Нічого кримінального не вдалося знайти, через кілька днів Берхіна випустили на волю.

Він не пробачив наруги. Подався добиватися правди у Москву. Приїхавши звідти, зайшов до молодіжної газети в Луганську, де тоді працював і я, і сказав: «Все! Того, хто заслуговує, буде покарано. А луганського генерала КДБ розжалують!»

Ми вірили йому, але в останнє — не повірили.

Та сталося те, з чого почато розповідь. На першій (!) сторінці «Правды» було надруковано відповідь голови КДБ СРСР на газетну публікацію власкора по Донбасу у зв'язку з незаконним арештом журналіста.

Перемога! Але якою ціною вона була оплачена потім!..

Незабаром почалися події сумні. З переломом ноги Берхіна доставили до лікарні, поклали у стаціонар. На місці перелому відразу чомусь утворюється саркома. Через місяць людини не стало. Майже у цей час на доньку власкора «Правды» наїжджає машина... Що це — доля чи щось інше — не було встановлено, але власкор вирішив негайно повернутися в рідні краї, аж у Сибір...

Як би там не було, «розіграші» Берхіна досі живуть на Донбасі. Розкажу про окремі з них.

Вагон водоростей із Ліверпуля

Якось Берхін посварився з начальником Луганського відділення залізниці. Що тут робити — облити людину брудною лайкою? Ні, це не в стилі Берхіна.

І ось у кабінеті начальника лунає телефонний дзвінок із «міністерства».

— Ви зустрічаєте вагон водоростей із Ліверпуля?

— Які водорості? Про що ви?

— Та ви що там!.. Чим займаєтесь! Ми ж заздалегідь попереджали: прибуде вагон водоростей із Ліверпуля, і його треба як слід зустріти.

З начальством сперечатися (зважте — в ті часи) — жарти погані. Треба виконувати. А «начальство» веліло, щоб до прибуття такого-то потяга, біля такого-то вагона стояв духовий оркестр і виконував різні мелодії і навіть гімн СРСР.

Розпорядження було виконано бездоганно. Грав оркестр перед ошелешеними пасажирами, що виходили з «водоростевого» вагона, зібралися на пероні начальники. А збоку стояв Берхін з друзями і сміявся.

Пістолет для охорони генсека

У Сіверськодонецьку проводилася всесоюзна нарада хіміків. На неї було запрошено і такий контингент «хіміків», як секретарі обкомів комсомолу, зокрема секретаря Донецького обкому. І, звичайно ж, прибув журналіст Віктор Берхін (на той час він уже покинув Луганськ).

Поселили гостей у багатоповерховому готелі. Увечері всі «врізали» в номерах, як звичайно бувало на грандіозних заходах. А непитущий Берхін «гострив зуба» на донецького секретаря, з яким не склалися стосунки.

Гострив-гострив і...

У номері секретаря — телефонний дзвінок. Розімлілий від делікатесів і питва комсомольський вождь неохоче піднімає трубку:

— Слухаю.

— Вас турбує полковник КДБ Хабібулін. На завтрашню нараду прибуває Косигін, а можливо, буде і сам Леонід Ілліч. Для їхньої охорони у нас не вистачає людей. Ми підібрали найнадійніших, на яких можна покластися. Вибір зупинили і на вас. Ви, сподіваюсь, розумієте, що про нашу розмову...

Секретар умить протверезів:

— Що я маю зробити?

— Перш за все, ви повинні негайно одержати пістолет.

— Де і як?

— Слухайте уважно. Я вам продиктую текст заяви на ім'я полковника Хабібуліна з проханням видати пістолет для охорони членів Політбюро ЦК КПРС. Потім...

Потім секретар діяв точно за «секретною інструкцією». З роблено нудьгуючим виглядом пройшов мимо покоївки. Ось — умовна тумбочка. Дотримуючись законів конспірації, секретар неквапом оглянувся навколо: нікого. Відміряв п'ять кроків від тумбочки. Нахилився, полапав рукою під килимовою доріжкою. Нічого нема. Туди-сюди... Що ж робити — пістолета немає, але заяву, певно, все ж треба залишити.

Повернувся до свого номера стривоженим: як не крути, а завдання не виконав.

Знову дзвонить телефон. Так і є — полковник Хабібулін:

— Ви чому досі не одержали пістолет? Майте на увазі, ми за вами постійно спостерігаємо.

Секретар пояснив ситуацію.

— Ви мене неправильно зрозуміли. Треба було не спускатися вниз, а піднятися поверхом вище. Заберіть заяву й віднесіть, куди слід.

Незабаром з'ясувалося, що секретар знову «неправильно зрозумів» полковника Хабібуліна. Так він шукав пістолет мало не всю ніч...

Інструктор—розсіювач світла

Якось Берхін вів фотозйомку в кабінеті першого секретаря обкому партії в Луганську. Що не кажи, справа відповідальна, а Віктор Борисович звик її робити винятково професіонально.

Перший це цінував і спокійно підкорявся проханням Берхіна: як сісти, як повернути голову, куди дивитися. А ось один інструктор обкому, мабуть, як і багато хто з тодішніх партапаратників, вважав, що він розбирається краще за всіх у всьому на світі — від сільського господарства до космосу, а у фотосправі й поготів.

Він безперестанку давав Берхіну поради. Ну який професіонал подібне витерпить!

Зі щирим смутком у голосі Берхін сказав першому, що знімки можуть вийти не найвдалішими, бо світло, мовляв, надто щільне. От якби його розсіювати!..

Нічого не було неможливого для обкому партії. Розсіювати світло? Розсіємо!

І ось набридливий інструктор на прохання Берхіна і за наказом першого секретаря стоїть на високому підвіконні і старанно махає газетою — світло розсіює...

Так він «розсіював» його більше години. Поради давати було ніколи.

Луганська область.



Ось такий «магніт».

Фото Павла ЗДОРОВИЛА.

Валерій ІНЮТИН, журналіст

Польоти наяву. Без парашута

ЩО ПАДАЄ з неба? Краплі дощу, град, сніжинки. І все? Ні, не все. Сам очевидець: з неба падали каструлі, пральні машини, чайні й кавові сервізи, меблі і навіть кольоровий телевізор. Щоправда, японський. І все, що впало, — людям дісталось. Щоправда, не всім.

... Це було в Славутичі. На День міста. На свято з'їхалось море народу. З'їхалися ті, хто будував місто XXI століття, і ті, хто не будував. На вулицях, площах, у парках відомі й невідомі артисти співали і танцювали.

А розпочався День міста з карнавалу. Ще й з якого! Проте це ранніше, як розпочався карнавал, до міста прилетів чарівник. І, як здалося хлопчикам і дівчаткам, — саме у блакитному вертольоті. Покружляв він над площею і викинув... Ні, не п'ятсот ескімо. Це були лотерейні квитки, безплатні. І спустилися квиточки на долоньки дітям.

А потім був розіграш. Ось тоді й «посипалися» годинники й каструлі, чашки й блюдця. І навіть телевізор. Щоправда, японський...

А тепер — хто падає з неба.

Так-от. Був такий випадок. День схилявся до вечора, натякаючи бабусям, дідусям, дітям і всім, хто відпочивав на подвір'ї багатоповерхового будинку по вулиці Любецькій міста Чернігова, що незабаром час спати.

І раптом біля самого будинку щось грюкнуло. І досить важке. З'ясувалося — парашутист. Але колишній. І спустився він не з неба, а з п'ятого поверху. Три стрибки автор польоту здійснив у далекій молодості, четвертий — ось тепер. Але вже без парашута.

— А діло було так, — розповідав Михайло Тихонович. — Вийшов я на балкон квіти полити. Тільки, коли чесно, був трішки під мухою. Полива, поливав і перегнувся через перила, щоб дотягтися до останньої квіточки. Та не розрахував кут нахилу — полетів. Лечу, а сам шепочу: дай Боже пам'яті, згадати настанови інструктора. І віривте, — хоч і не один десяток років минуло з тих пір, як останній стрибок здійснив, а згадав-таки: у клубок згорнутися треба, стиснутися і намагатися впасти на правий бік. Так і зробив. Приземлився на палісадник. Одразу скочив. Встиг, щоправда, помітити: сусіди юрбою стоять і дивляться на мене, наче вперше бачать. І всі з відкритими ротами. Подивився на себе: та я ж у самих спідніх! Вмить — до під'їзду. Через дві сходинки на п'ятий. Двері штовхаю. Зачинено! Адже ключі не захопив. А цієї миті хтось іззаду мене хапає. Обертаюся — якісь люди. Та ще й у білих халатах. Хапають мене. Куди? — запитую. — Відпустіть!

Доставили мене до міської лікарні. А там усі палати заповнені «парашутистами». У кого нога в гіпсі, у кого рука. Але ж я цілий-цілісінький. Не відпустили. Наказали до ранку чекати. Вранці лікар Романенко обход робив.

— А це що за новачок? — запитує.

— Парашутист з п'ятого поверху, — відповідають за мене.

Здивувався лікар. Не повірив. Але перевірив всі органи до одного. Ще раз здивувався й відпустив, тільки порадив: більше не літай. Вийшов я з лікарні, а у мене, віриte, крила вмить виросли.

Вмить додому долетів. Адже всю ніч не палив, вуха попухли.

Без парашута здійснила свій перший і, дай Боже, останній стрибок і Ольга Т. з вулиці 50 років СРСР. Летіла з 8-го поверху. Жива лишилася. А врятувала її від загибелі вишенька. Вона «зловила» вісімнадцятирічну дівчину своїми ніжними гілками і дала можливість жити й радіти життю.

Пізнав «принади польоту» й чотирирічний Сашко Б. з вулиці Олега Кошового. Хоч як берегли його батьки, а таки зумів відчинити вікно і... Відбувся, щоправда, тільки тим, що забився, слава Богу.

На чернігівській станції швидкої допомоги мені розповіли: випадків польотів без парашутів багато. І часто закінчуються вони трагічно. Падають через халатність, необачність. Але часто-густо — через оковиту...

Тож бережіть себе!

Чернігів.

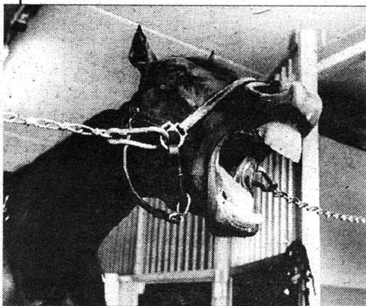
Анатолій ЯКОВЕНКО, журналіст

ХАЙ СОБІ ГОВОРЯТЬ

Кажуть, перед самісіньким Різдвом — опівночі — худоба розмовляє людською мовою. Дід казав, що в цю ніч Бог запитує у коней чи волів, як їм живеться у господаря.

У Святвечір дід брав куті, хліба, інших гостинців і йшов до худоби. Підходив до кожної тварини, ласкаво говорив з нею, тричі торкався хлібом до голови, приказуючи:

— Щоб ти звіра не боявся, грому не лякався та щоб минали тебе чорні напасті!



А потім брав черпачка з медом і малював хрестики на лобі кожної худобини. Після того кришив у корито хліба, додавав борошна, перемішував копистскою і пригощав кожну тварину. Щоби всі здорові були та давали гарний приплід. Та щоби Богові казали, що живеться їм у господаря добре.

Ми, малі, перед кожним Різдвом нахвалялися підслухати, про що ж там говорять коні чи вівці. Та щоразу це чомусь не виходило — то засинали достроково, то ще щось. Нахвалялися до наступного Різдва, та минало й воно, а «щось» не пускало нас. І ми, власне, знали що. Називайте це забобоном чи ще чимось, та, мабуть, у кожному селі можна було почути таку розповідь.

Вирішив один господар підслухати своїх волів. Пригостив їх, а сам сховався у якомусь там збіжжі та й став чекати півночі.

Коли це чує — один віл каже другому:

— Поганий день завтра буде, брате, — будемо господаря хоронити.

А в того з переляку серце розірвалось...

У нашому селі я змалку чув таке. Один хоробрий парубок таки ризикнув підслухати коней. Хильнув трохи для сміливості, забрався на горище, відкрив ляду та й наслухає. І почув:

— Повеземо завтра Петра на цвинтар.

Чи оковита підвела, чи злякався парубок — упав з горища і забився на смерть...

Було так чи ні, та подібні оповідки, як мені здається, повсюдні. І вони недвозначно підказують: не варто заглядати в таємницю.

Хай собі говорять.

Інформація про четвертий випуск акцій

Полтавського акціонерного банку

«Полтава-банк»

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Полтавський акціонерний банк «Полтава-банк» перереєстровано Національним банком України 18 листопада 1994 року із статутним фондом 18 100 000 000 карбованців. Банк є правонаступником полтавського комерційного банку «Полтава-банк», який засновано в березні 1990 року. В даний час банк є акціонерним товариством відкритого типу.

Банк провів три емісії, які зареєстровано Міністерством фінансів України.

Загальне керівництво діяльністю АБ «Полтавабанк» здійснюють загальні збори акціонерів та рада банку.

Поточною діяльністю АБ «Полтава-банк» керує правління. Голова правління банку — Нєкрасов Олександр Васильович.

На сьогодні банк має сплачений та зареєстрований статутний фонд у розмірі 115 000 000 000 карбованців. Економічних нормативів, встановлених Національним банком України, банк додержується постійно.

ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ

За період своєї діяльності банк забезпечив збільшення статутного фонду та інших власних джерел, додаткове залучення коштів та, у вигляді вкладів, депозитів, залишків коштів на рахунках клієнтів банку, що дало змогу значною мірою збільшити активні операції банку.

Кількість клієнтів банку постійно зростає і нині перевищує одну тисячу підприємств та організацій з різною формою власності, відкрито близько чотирьох тисяч рахунків фізичними особами.

Банк проводить операції з іноземною валютою.

1993 року банк побудував власне приміщення, яке цілком відповідає банківським вимогам, забезпечує максимум зручностей для клієнтів та працівників банку.

ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ АКЦІЙ

Рішення про випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів 30 жовтня 1995 року, протокол № 5.

МЕТА ВИПУСКУ АКЦІЙ — ЗБІЛЬШЕННЯ СТАТУТНОГО ФОНДУ БАНКУ.

Банк випускає прості іменні акції в кількості 18 350 000 штук номінальною вартістю 10 000 карбованців та привілейовані акції в кількості 150 000 штук номінальною вартістю 10 000 карбованців на загальну суму 185 000 000 000 карбованців.

Дивіденди виплачують один раз на рік за результатами діяльності банку. Розмір прибутку, який направляється на виплату дивідендів, визначають загальні збори акціонерів. Дивіденди за привілейованими акціями виплачують у 2 рази більше ніж за простими іменними акціями.

Передплата на акції проводиться в банку Полтави по вулиці Паризької комуни, 40 а, та у філіях банку в містах Гадячі, Кременчуці та Лубнах Полтавської області, та в місті Києві. Регіон передплати — Україна.

Початок передплати — 10 лютого 1996.

Закінчення — 10 липня 1996 року.

Банк самостійно веде облік та рух акцій відповідно до положення про акції, що випускаються банком, затвердженого рішенням загальних зборів акціонерів.

Адреса банку: 314020, Полтава, вул. Паризької комуни, 40 а.

Телефони: (05322) 7-37-06, 2-57-86, 7-17-28.

Телефакс: (05322) 2-57-86, 7-17-28.



Український Центр правничих студій є однією з довгострокових програм Української Правничої Фундації

Спільно з Національним університетом ім. Т. Шевченка Центр має на меті створення і розвиток в Україні елітної правничої школи на грунті новітніх розробок української вищої школи та світового досвіду в царині правничої освіти, альтернативних методів викладання права, підготовки фахівців шляхом індивідуального навчального процесу.

Український Центр правничих студій працює на базі Інституту міжнародних відносин Національного університету ім. Т. Шевченка.

Нині Центр поповнює склад викладачів і з цією метою

Оголошує конкурсний відбір

кандидатів для однорічного стажування у престижних університетах США, Канади та Бельгії.

Навчання фінансує Українська Правнича Фундація згідно з укладеним договором, який передбачає, що при поверненні в Україну стажисти протягом трьох років працюватимуть в Українському Центрі правничих студій як викладачі.

Вимоги до кандидатів:

— вік — до 40 років
— вища юридична освіта
— вільне володіння українською мовою
— знання англійської мови (складання TOEFL)
— бажання працювати викладачем у галузі права Європейського Союзу, комерційного права або конституційного права.

Заяви про участь у конкурсі, автобіографію, нотаріально засвідчену копію диплома про вищу освіту з виписскою про успішність прохання надсилати за адресою:

254119, Київ - 119, вул. Мельникова, 36/1, кім.435, Інститут міжнародних відносин Національного університету ім. Т. Шевченка — Український Центр правничих студій.

Телефон для довідок: 211-44-52.

Заяви приймаються до 23 січня 1996 року.

Співбесіда з кандидатами 1 лютого 1996 року.

Повідомлення

Президія Академії правових наук України згідно зі статутом повідомляє про осіб, висунутих і зареєстрованих для участі у виборах до складу академії

Найменування відділення	Кандидати у дійсні члени Академії	Кандидати у члени-кореспонденти Академії
Теорії та історії держави і права	—	Козюбра М. І.
Державно-правових наук	—	Голосніченко І. П. Дорогих М. М. Кривенко Л. Т. Таранов А. П. Фрицький О. Ф. міжнародне право Висоцький О. Ф. Головатий С. П. Денисов В. Н. Євінтов В. І.
Цивільно-правових наук	Штефан М. Й.	Кузнєцова Н. С. Селіванов В. М. Шевченко Я. Н. трудове право Мацюк А. Р. Прокопенко В. І.
Правових проблем охорони навколишнього середовища і аграрного права	—	Попов В. К.
Кримінально-правових наук	Михайленко П. П.	Альперт С. А. Баулін Ю. В. Борисов В. І. Козаченко І. П. Лихолоб В. Г. Матусовський Г. А. Стрєльцов Є. Л. Яценко С. С.

ГРАДОБАНК

Різдвяний подарунок для ваших рідних та близьких!

Валютний депозитний сертифікат на пред'явника!

Номінал — $ 500, 10 % річних

Це подвійний дарунок:
до Різдва — сертифікат, через півроку —
доход по ньому до літнього відпочинку!

Для оптових покупців (понад 200 сертифікатів) знижка!

Час придбання — це також Ваш доход!

Поспішайте відвідати відділення та філії Градобанку.

Адреси відділень у м. Києві: Майдан Незалежності, 2; вул. Сєченова, 6; вул. Дмитрівська, 71; бульвар Перова, 56; бульвар Я. Гашека, 17; вул. П. Мирного, 26; пр. Оболонський, 26; вул. Народного Ополчення,1.

Довідки за телефоном (044) 212-22-29.

Генеральна ліцензія Національного банку України № 5 на право здійснення операцій з валютними цінностями.

Изменение к информации о восьмом выпуске акций АКБ «Бизнесбанк»

«Срок окончания подписки на акции — 25 марта 1996 г.»

Від комітету по державних преміях України в галузі науки і техніки
Комітет до 1 квітня провадить прийом робіт та підручників на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 1996 року

Державні премії України присуджуватимуть:

за видатні наукові дослідження, які сприяють подальшому розвитку гуманітарних, технічних та природничих наук, позитивно впливають на суспільний прогрес і утверджують високий авторитет вітчизняної науки у світі,

за розробку та впровадження нової техніки, матеріалів і технологій, нових способів і методів лікування та профілактики захворювань, що відповідають рівню найновіших світових досягнень;

за роботи, які роблять значний внесок у розв'язання проблем охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки;

за підручники для середніх загальноосвітніх, професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладів, що відповідають сучасним вимогам і сприяють ефективному опануванню молоддю знань, істотно впливають на поліпшення підготовки майбутніх спеціалістів.

До розгляду приймають наукові праці та підручники, опубліковані у закінченому вигляді не менш як за рік до їх висунення, а роботи в галузі техніки, матеріалів, технологій — після освоєння у виробництві.

В колектив, який висувається на здобуття Державної премії мають входити лише основні учасники роботи (не більш як 10 чоловік), чий творчий внесок у її виконання був вирішальний.

Висунення та представлення робіт на здобуття Державної премії провадиться установами національної академії наук України, Академії медичних наук України, Української академії аграрних наук, Академії педагогічних наук України, Академії правових наук України, керівними органами громадських наукових та науково-технічних організацій, колегіями міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, науково-технічними та вченими радами наукових організацій, вищих навчальних закладів при забезпеченні широкої гласності.

Висунення та представлення підручників на здобуття Державної премії провадить колегія Міністерства освіти України. Прийом до розгляду робіт і підручників, а також консультації про порядок їх висунення та оформлення документів здійснює Комітет по Державних преміях України в галузі науки і техніки за адресою:

252650, Київ-5, вул. Горького, 51, кімн. 1211, телефони: 227-74-84, 227-73-10, 220-80-14(факс).

ОАО Киевская швейная фабрика «Спецодежда»

производит и реализует оптом и мелкими партиями

спецодежду, санодежду, постельное белье в широком ассортименте. Принимаем заказы на пошив и раскрой швейных изделий как из тканей заказчика, так и из собственных тканей.

Справки по тел.: (044) 435-12-91, 435-22-84, 435-01-92, 435-10-60, 435-00-14, факс: 435-31-63.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФОРУМ "ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРОЕКТЫ ДЛЯ УКРАИНЫ"

СОСТОИТСЯ 11-13 МАРТА 1996 ГОДА
в штаб-квартире Организации Объединенных Наций по Промышленному Развитию (ЮНИДО)
(г.Вена, Австрия).

Организаторами форума являются - ЮНИДО и с украинской стороны: Министерство машиностроения, военно-промышленного комплекса и конверсии, Министерство экономики, Министерство внешних экономических связей и торговли, Министерство иностранных дел, Министерство финансов, Государственный комитет по пищевой промышленности, Государственный комитет по нефти и газу, Министерство промышленности, Министерство сельского хозяйства и продовольствия, Министерство угольной промышленности, а также государственные областные администрации.

Согласно Распоряжения Кабинета Министров Украины от 31 октября 1995 г. № 661-р, функции генерального распорядителя Международного Форума осуществляет Украинско-Австрийский Форум "Киев-Вена".

ВНИМАНИЕ!

Информируем об окончании второго этапа отбора инвестиционных проектов для участия в Международном Форуме.

Обращаем Ваше внимание, что с 14 по 20 января 1996 будет проведен третий окончательный этап по отбору и идентификации инвестиционных проектов с экспертизой их на местах Международными экспертами Организации Объединенных Наций по Промышленному Развитию (ЮНИДО).

К сведению предприятий и организаций, имеющих намерение участвовать в Международном Форуме: по всем вопросам, связанным с принципами подготовки информации, формулировки инвестиционных предложений, проведения прединвестиционных исследований, а также составления полных технико- экономических обоснований проектов (ТЭО), следует обращаться только к национальным экспертам Украины, которым продлен контракт со стороны ЮНИДО (10 персон) согласно списка, предварительно зарегистрировавшись (письмо, факсограмма) в УАФ "К-В". Предприятия, не зарегистрировавшие свои проекты в УАФ "К-В", а также своевременно не заключившие или не выполнившие условия контрактов по ним, не могут быть представлены на мартовский Форум 1996.

Справка

Было представлено на рассмотрение более 780 проектов, из которых отобрано 182 наиболее перспективных проекта (допускается на Форум 1996 только 120 проектов, как сообщалось ранее). Рекомендовано из 182 проектов, отобранных во время I и II этапов, представить на Форум 105 проектов.

По окончании III этапа Форума сумма оплаты работ и услуг по подготовке проектов будет изменена.

У вас еще есть шанс получить реальную возможность выйти на мировой рынок инвестиций с минимальными затратами для себя.

Украинско-Австрийский Форум "Киев-Вена"
Украина, 252010, Киев, ул. Январского Восстания 11-а.
Тел. (044) 290-12-30, 290-37-51 Офисы: 115, 117
Тел./факс. (044) 290-72-59, 290-70-40

ОТКРЫТЫЙ КОНКУРС ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ

1. Открытый конкурс инвестиционных проектов при участии иностранных организаций (менеджеров) проводят УАФ «К-В», юридическая фирма «Салком», АТ «ВНИПИТРАНСГАЗ».

2. Проведение конкурса призвано содействовать реализации экономических интересов субъектов предпринимательской деятельности Украины на основе конкуренции между участниками конкурса, предварительной стадии их осуществления, и в создании предпосылок для привлечения инвестиций в другие проекты, отмеченные во время конкурсного отбора.

3. Объектом конкурсного отбора есть инвестиционные проекты, позволяющие провести детальный анализ дохода и затрат проекта, учитывая его **технические и коммерческие аспекты, экономический и финансовый анализ, административно-управленческий анализ, местные условия и влияние на окружающую среду.**

4. Материалы проекта присылаются в одном экземпляре на украинском или русском языке и должны быть представлены в виде, позволяющем качественно копировать способами репрографии.

5. Конкурс открыт для любых субъектов предпринимательской деятельности Украины независимо от их ведомственной принадлежности и форм собственности, отдельных групп разработчиков и частных лиц, имеющих на то право. Правом подачи проекта (бизнес-плана) пользуется его разработчик, работодатель или их представитель, подтверждающий это право соответствующими документами.

6. Инвестиционные проекты должны быть отправлены УАФ «К-В» по адресу:
252010, Киев, ул. Январского Восстания, 11а, офис 115, 117
тел.: (044) 290 37 51, тел./факс: (044) 290 12 30.

7. Продолжительность конкурса обуславливается датой прекращения подачи проектов, которая наступает после одного месяца с момента первой публикации информационных известий о проведении конкурса (регламента) в прессе; сроками процедуры конкурсного отбора после наступления этой даты и общего количества поданых на рассмотрение проектов.

Этапы:
- определение даты подачи проекта и его регистрация;
- предварительная оценка;
- компьютерная обработка данных проекта при помощи программы ПРОПСПИН;
- проектный анализ (экспертная оценка);
- определение победителей для участия в качестве наблюдателя Форума-96.

8. Победителям конкурса присуждается:
главный приз — бесплатное участие в Форуме-96 с представлением проекта;
два вторых приза — бесплатное участие в Форуме-96 в качестве наблюдателя;
три третьих приза — бесплатное представление проектов посредством национальных экспертов на Форум-96.

Информация о результатах конкурса публикуются в прессе в течении 10 календарных дней с момента определения победителей конкурса.

9. Затраты на проведение конкурса формируются из средств украинских и иностранных организаторов конкурса с учетом пополнения за счет организационных взносов его участников, а также других источников (добровольных взносов, грантов и пожертвований), полученных распорядителями средств конкурса, обеспечивающих исполнение его мероприятий и процедур.

10. Для покрытия части затрат, связанных с проведением конкурса, каждый участник конкурса в обязательном порядке оплачивает организационный взнос.

Организационный взнос включает в себя частичное покрытие затрат на:
- регистрацию;
- проведение предварительной оценки;
- **компьютерная обработка проекта программой ПРОПСПИН (используется более 1000 организациями в 144 странах мира);**
- пересылку материалов проекта менеджеру;
- проведение экспертной оценки;
- внесение сведений в информационный бюллетень;
- мониторинг проекта;
- расходные материалы.

Участник конкурса перечисляет на р/счет УАФ «К-В» банка «Украина» организационный взнос (без НДС) в национальной валюте в размере, эквивалентном ***580 долларам США*** по курсу Национального банка в день перечисления.

Оплата организационного взноса производится через кредитное учреждение или почтовым переводом.

Копия оплаченного платежного документа направляется в адрес УАФ «К-В» вместе с письменными полномочиями («Доверенностью») на право проводить все необходимые затраты на проведение конкурса.

11. Датой подачи проекта на рассмотрение считается дата получения проекта УАФ «К-В», содержание которого определено условиями конкурса при наличии документа, подтверждающего оплату связанных с проведением конкурса затрат.

12. Разработаный участником проект есть его собственностью, использование материалов проекта организаторами конкурса с другой целью, кроме оценки проекта и внесение его сведений в информационный бюллетень, возможно только с разрешения участника.

ВНИМАНИЕ!
Великобритания, Лондон
19-20 февраля 1996 г.

Конференция "Инвестиционные проекты для Украины"
Организаторы: ***Украинский международный Форум "Киев", Юридическая фирма "САЛКОМ" (Украина), Юридическая фирма "ХОВАРД КЕННЕДИ" (Лондон).***
Презентация инвестиционных проектов в Лондоне
Учасники: ***официальные лица, предприятия, деловые круги Украины***

ВНИМАНИЕ!
США, Нью-Йорк
28-29 февраля 1996 г.

Конференция "Инвестиционные проекты для Украины"
Организаторы: ***Украинский международный Форум "Киев", Юридическая фирма "САЛКОМ" (Украина), "Артур Андерсен и Ко." (США).***
Презентация инвестиционных проектов (первого,второго, третьего этапов) для Мирового банка, Международного валютного фонда, ОПИК, МФК, Делового сообщества США.

Реклама и продвижение инвестиционных проектов

В ходе предстоящего Международного Форума будет представлено **не более 120 инвестиционных проектов** от предприятий и организаций Украины (согласно предоставленной квоте). Планируется также участие в Международном Форуме наблюдателей от предприятий с целью изучения инвестиционного климата в мире и установления деловых отношений с международными промышленными и финансовыми кругами (инвестиционный проект обязателен).

Подготовка инвестиционных проектов обеспечивает:
- экспертную обработку инвестиционных проектов с помощью компьютерных программ, их предварительный анализ национальными экспертами и проведение экспертизы независимыми международными экспертами, предоставляемыми ЮНИДО, а при необходимости, доработку инвестиционных проектов непосредственно на местах, в регионах и их продвижение при содействии компании Артур Андерсен Економический Консалтинг (США) (согласно договора),
- рекламу инвестиционных проектов через Сеть Всемирной Инвестиционной Службы **(СВИС)** а также продвижение проектов через Международную Сеть Офисов Службы Содействия Инвестициям в двенадцати странах за два месяца до начала Форума,
- возможность по представлению инвестиционных проектов в международные финансовые институты, такие как Международный Валютный Фонд, Всемирный Банк, Европейский Банк Реконструкции и Развития, Международная Финансовая Корпорация, ОПИК и другие,
- юридическую поддержку при заключении договоров и соглашений во время встреч и переговоров в штаб-квартире **ЮНИДО**. (Юридическая фирма "Салком").

Инвестиционные проекты, подготовенные по методологии ЮНИДО, принимаются к рассмотрению ведущими международными финансовыми организациями (включая МВФ, ВБГ, МФК, ЕС, ЕБРР), а также правительственными организациями зарубежных стран. **Более 1000 организаций в 124 странах мира** используют эту методологию для подготовки прединвестиционных исследований и создания технико-экономических обоснований инвестиционных проектов.

Сеть Всемирной Инвестиционной Службы (СВИС) связывает УАФ "К-В" и штаб-квартиру ЮНИДО в Вене со своими опорными точками в развивающихся и развитых странах, обеспечивая возможность подсоединения к сети через INTERNET для Агенств по Содействию Инвестициям, что позволяет электронно передавать данные по инвестиционным проектам для их оценки и последующей рекламы через СВИС в международных деловых и финансовых кругах.

Более 25 000 компаний, находятся в постоянном контакте с офисами ЮНИДО (данные о странах, предприятиях и фирмах, особенностях промышленных технологий и финансовым возможностям потенциальных партнеров).

Зарубежные предприниматели, руководители Международного Валютного Фонда, Всемирного Банка и Европейского Банка Реконструкции и Развития, а также видные представители финансовых и промышленных кругов Европы, Америки, Азии и других стран - членов ООН, посещают форумы, заблаговременно изучают профили инвестиционных проектов и выражают свой интерес начать процесс переговоров для внедрения этих проектов. Опыт показывает, что 25% от представленных на Форуме инвестиционных проектов находят себе зарубежных партнеров, в той или иной мере участвующих в их реализации. Около 60% инвестиционных проектов находят зарубежных партнеров, интересующихся в бизнес кооперации по направлениям, близким к сфере деятельности представленного инвестиционного проекта. Проработки предложений, возникших в процессе дискуссий на Форуме, приводят к заключению соглашений как о торговом сотрудничестве, так и о создании новых производств, внедрении современных технологий и т.д. непосредственно на Форуме или по его окончании.

В настоящее время подписан договор на обслуживание 10 наиболее интересных проектов, которые выносятся на Международный Форум 96, с компанией "Артур Андерсен ЛЛП", выступающей гарантом перед потенциальным инвестором и международными финансовыми институтами и компаниями.

"Артур Андерсен ЛЛП" это
- ежегодная прибыль более 9 млрд. долларов США в год;
- 350 офисов по всему миру и около 80000 сотрудников;
- высокий уровень квалификации по бухгалтерскому учету, аудиту, налоговой системе;
- финансово-консультативные услуги при слиянии предприятий, приобретении и создании СП;
- гарантия Вашего начинающегося или продолжающегося бизнеса.

Примечание: Рекомендуем внимательно ознакомиться со следующими документами:
- Указ Президента Украины от 9 марта 1995 г. "О порядке предоставления государственной кредитной поддержки предприятиям";
- Телеграмма Национального банка Украины № 259 от 7 июня 1995 г. о выделении коммерческими банками целевых кредитов предприятиям на подготовку инвестиционных проектов.

СПИСОК

национальных экспертов Украины, подготовленных международными экспертами Организации Объединенных Наций по Промышленному Развитию - ЮНИДО
Руководитель проекта от Украинско-Австрийского Форума "Киев -Вена", г. Киев, ул. Январского Восстания, 11-А, Тел.: (044) 290-37-51, Факс: (044) 290-72-59

ФИО	Адрес, тел.
1. Дмитриев Юрий Григорьевич	г. Одесса, пр.Шевченко, 4 Тел. (0482) 280233, 218071
2. Ямко Юрий Юрьевич	г. Кировоград, пл. Кирова Тел. (0522) 240289, 557178
3. Гринько Игорь Сергеевич	г. Сумы, ул. Пролетарская, д. 30 Тел. (0542) 271201, 272145
4. Хутько Степан Петрович	г. Киев, ул. Б. Гринченко, 1 Тел. (044) 2282893
5. Монастырский Валерий-Михайлович	г. Запорожье, пр. Ленина, 180 тел. (0612) 341433
6. Армеев Вячеслав Иванович	г. Полтава ул. Октябрьская, 45 Тел. (05322) 73471
7. Кононенко Игорь Владимирович	г. Харьков, ул. Плехановская, 126 Тел. (0572) 275775, 283795
8. Погорелый Виталий Семенович	г. Киев, ул. Эспланадная, 20 Тел. (044) 2273227, 2272650
9. Чемоданов Владимир Васильевич	г. Херсон, ул. Карбышева, 34, кв. 223, Тел. (05522) 25207, 63720
10. Слободенюк Виктор Дмитриевич	г. Киев, ул. Грушевского, 12/2, комн. 340, тел. (044) 2936121, 2936371

ЗАЯВКА

1. Наименование предприятия

2. Юридический адресс предприятия

3. Телефон, Факс

4. ФИО руководителя

5. ФИО участника(ов)

6. Наличие проекта
(при желании участвовать в качестве наблюдателя, указать статус "наблюдатель")

Подпись руководителя
Подпись должна быть заверена печатью организации

Дата

АНКЕТА
участника Международного Форума

1. *Наименование проекта*
(при желании участвовать в качестве наблюдателя, указать статус "наблюдатель")

2. *Сумма запрашиваемых инвестиций*

3. *ФИО руководителя*

4. *ФИО главного бухгалтера*

5. *ФИО участника(ов)*

6. *Требования к гостинице* (указать количество номеров и разряд гостиницы)
(Мы можем гарантировать предоставление двухместного номера только в случае, если несколько представителей от Вашей организации готовы заказать его для себя)

Разряд гостиницы Одноместный Двухместный

7. Необходимость предоставления переводчика

8. Необходимость в дополнительных контактах на территории Австрии
(УАФ приложит все силы, чтобы постараться выполнить Ваши пожелания)

9. Потребность в медицинских консультациях
(УАФ приложит все силы, чтобы постараться выполнить Ваши пожелания)

К анкете должны быть приложены:
- Ксерокопии заграничного паспорта участника(ов)
- Заполненные анкеты для посольства Австрии в Украине
- две фотографии

Подпись руководителя ***Дата***
Подпись должна быть заверена печатью организации

Примечание: Участие в Международном форуме платное.
При заинтересованности необходимо связаться с УАФ "К-В" в г. Киеве по тел. (044) 290-37-51, Факс 290-72-59.

Календар

ПРИЙДУТЬ ДО ТЕБЕ ТРИ ПРАЗНИКИ В ГОСТІ...

Крізь довгі століття пробивалася до нас та й стала на порозі колядка:

Та прийдуть до тебе
Три празники в гості:
Що перший же празник —
Святеє Рожество,
А другий же празник —
Святого Василя,
А третій же празник —
Святе Водохреще...

Саме ці свята становлять основу різдвяно-новорічної обрядовості нашого народу, з їх цікавими дійствами, розвагами і звичайно ж — щедрими гостинами. Однак не тільки ними славен цей місяць. Січень багатий на святки, а також ювілеї, котрі варті відзначення. Подаємо їх у хронологічному порядку.

6 січня — Святвечір (багата кутя, вілія);
7 — Різдво Христове;
7 — 150 років тому Тарас Шевченко написав «Заповіт»;
8 — свято вшанування Пресвятої Богородиці-Діви;
12 — 135-річчя українського журналу «Основа»;
13 — день преподобної Меланії (Щедрий вечір, Меланки);
13 — 90-річчя першої української щоденної газети «Громадська думка» (Київ);
14 — Новий рік, свято Василя;
18 — Голодна кутя, другий Святвечір;
19 — Богоявлення Господне, Водохреще;
20 — Іоанна Предтечі (Івана Хрестителя);
21 — 200 років із дня загибелі кошового отамана Чорноморського козацького війська Антона Головатого;
22 — День соборності України;
23 — 75 років із дня загибелі Миколи Леонтовича;
25 — день святої Тетяни;
29 — Петра Вериги;
30 — 885-річчя походу київських князів на половців.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

В РЕГІОНІ ПРИВАТИЗАЦІЯ, А В КИЄВІ ДЯДЬКО

Фейлетон

ПРО ДЯДЬКА потім. Тим паче, що він, як відомо, у Києві. Спочатку поговоримо про приймацьку долю. Невесела вона, та доля. Хто був чи тепер у приймах, знає: непереливки. Перед тещею стій «струнко», на дружину не смій і пискнути, до кота звертайся на «ви». Хіба то життя?..

— Життя то воно життя, — висловився з цього приводу директор рівненського акціонерного товариства «Автоколона № 9» Микола Балабко, — але вельми собаче. Тобі відчавлять лапу — і тебе ж винуватим зроблять...

А далі повідав історію, як він, повіривши у те, що в Україні вже справді Україна і що прапор у неї синьо- жовтий, а не криваво-червоний, пірнув, попередньо перехрестившись, у хвилі приватизації. Але не врахував тієї обставини, що на той час перебував (точніше не сам, а очолювана ним автоколона Бориспільського АТП-1054) у Рівному в приймах. На території тутешньої ПМК-243.

А з приймаком, як ми зазначали вище, не церемоняться. Так і тут. Оця сама ПМК-243 взяла в автоколони в оренду десяток автомобілів та бурових верстатів, а коли автоколона виокремилась із автопідприємства, приватизувалася, повертати техніку навідріз відмовилася.

— Майте совість, — намагалися присоромити загарбників акціонери. Віддайте наше майно!

Але оскільки таку категорію, як совість, у нашому недалекому світлому минулому було виполото, як шкідливий бур'ян, керівники ПМК спокійно відповіли:

— Нам також на чомусь працювати потрібно.

І тоді акціонерів осяйнуло: таж ми живемо у правовій державі! Кинулися до арбітражного суду. А суд — на те він і суд, щоб вирішувати не твоє — віддай. Отож суддя Ольга Собчук спочатку, у серпні, винесла рішення «Для забезпечення позову АТ «Автоколона № 9» до ПМК- 243 про витребування майна з незаконного володіння накласти арешт на майно...», а трохи згодом — «Зобов'язати відповідача повернути позивачу автомашини і механізми...»

І що, гадаєте, з усього цього вийшло? Пшик! Ніхто ніякого арешту не наклав і ніхто жодного майна не повертав. Чому? А тому, що в отой приватизаційний процес втрутилася нечиста сила. А коли вона втрутиться, то, як мовиться, не дай і не доведи.

По-перше, арбітражний суд не має своїх судових виконавців — функції покладено на виконавців міського суду. По-друге, міський прокурор Степан Гало домагається зупинення виконання рішення, бо нібито є матеріали про фальсифікацію бориспільцями документів на передання в оренду ПМК-243 механізмів...

Закрутилося. Приватизатори в один бік кинулися, в другий — марно. Зрештою з'ясовується, що ніяких документів «про фальсифікацію» немає. Зате є... у Києві дядько. Саме той, про якого ми обіцяли розповісти. «Київський дядько» взагалі багатоликий, але в даному разі він виступив в особі колишнього тресту, а нині об'єднання «Укррадгоспспецбуд», у надрах якого зароджувалися вищеназвані й АТП, й ПМК.

Так ось. Київський дядько прозоро натякнув на шмат пирога. Тож нашим акціонерам-початківцям годі сподіватися на спокійний сон. Бігають. Стукають лобом у високі двері. Хай їй грець, отій приватизації...

Підступні дії нечистої сили у процесі приватизації відчув і директор інституту «Рівнедіпроводгосп» Павло Бабич. І дії ці були такі лихі, що пан Бабич на даний момент є і нібито директор, і нібито безробітний. І сам інститут начебто є, і начебто вже тю-тю.

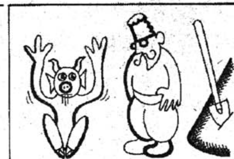
А починалося так файно! Колектив інституту створив товариство покупців, усі належні папери оформили, мріяли, як самі господарюватимуть. Солодко так мріялося. Аж тут... Так, так, саме вона, нечиста, у кульмінаційний момент приєдналася. І я-ак закрутилося, я-ак завертілося!..

Усе, гаплик, ніякої приватизації немає, а разом з тим — і жодних рожевих мрій наївних претендентів на власність. Керівництво Держкомводгоспу України звільняло Павла Бабича з посади директора, але Рівненський обласний суд визнав це звільнення незаконним, і київському дядькові довелося заплатити багатенько мільйонів і за вимушений прогул з 12 травня 1994-го по 25 липня 1995 року, і на відшкодування інших витрат позивача.

Проте якась там сотня-друга мільйонів карбованців державних коштів для київського дядька — це тьху. Головне — не випущено з рук об'єкт керівництва (а то справді, чим керувати, коли все приватизується). Інститут передано в Рівному обласному управлінню водного господарства. Колектив мрійників-приватизаторів уже майже розбігся, але то дрібниці. Була б у руках матеріальна, так би мовити, частина, а робочі коники знайдуться... Звільнений і «реабілітований» директор Павло Бабич ходить по Рівному в ранзі безробітного, не маючи у трудовій книжці певного запису. Державні мужі зі стольного Києва бадьоро доповідають «вверенному народу», що процес приватизації у країні йде так швидко, що аж куфайка на спині загорається...

На Рівненщині, як бачимо, також. На радість нечистій силі, що діє невтомно й підступно.

Рівненська область.







Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Смачного!

СВЯТА ВЕЧЕРЯ

Святкування Різдва фактично починається зі Святої вечері. Наші пращури готувалися до неї заздалегідь — як до свята злагоди, любові, добробуту. Скажімо, всією сім'єю «перебирали» зерно для куті. Чому так? Здогадайтеся самі. До столу всі члени сідали помитими, причепурені, в обновах. Старалися, щоб навіть ополоник був новий — у цьому теж, гадаємо, зрозумілий символ.

Власне, це було урочисте й радісне дійство: батько із сином вносили до хати і ставили на покут Дідуха — снопа з колосками. Здавна вважалося, що в ньому перебуває бог урожаю, а також душі дідів, яких уже нема на цьому світі. Дідух — символ урожаю в новому році і взагалі добробуту.

У різних областях України були — та й сьогодні подекуди живуть — свої ритуали, нехитрі й прекрасні.

Після святечного ритуалу господиня подавала вечерю. Готували дванадцять страв. Чому саме стільки? А чому дванадцять знаків зодіаку? Та й місяців стільки ж. А тепер он пишуть, що у Всесвіті дванадцять галактик... Найчастіше етнографи записували від старих людей таке: «Місяць обходить землю дванадцять разів, отож кожному місяцеві — по страві»...

Хай не лякає вас така кількість. Подивіться на власний стіл — страв не менше.

Так ось. Подавала господиня їх у такому порядку:

1. Кутя (обтовчена набіло добірна пшениця з медом і маком).
2-3. Горох і капустняк (споживають разом).
4. Борщ із грибами та рибою.
5. Голубці.
6. Риба холоджена.
7. Риба смажена.
8. Вареники.
9. Млинці (їдять з борщем).
10. Каша (спеціально приготовлена).
11. Пиріжки.
12. Узвар (варять сушені груші, яблука, сливи, вишні).

У різних областях можуть бути інші комбінації, але кількість залишається незмінною. І всюди — страви пісні. Вважалося здавна, що разом з богом урожаю в цей вечір ходить і «скотій бог» Велес, і жодна тварина сьогодні не має зазнати кривди.

Є й інші цікаві повір'я. Скажімо, у цей час усі мають бути вдома. Не варто щось позичати у когось чи давати комусь, заходити до іншої хати, квартири. Чому? Знову ж таки радимо здогадатися самим. Останнім часом з'явилися гарні книги про дохристиянські та християнські свята в Україні, там дуже багато такого, що варто відродити.

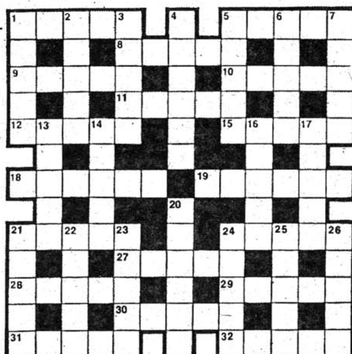
Отже, із Святвечором! Смачного!

«Несхожі близнята»

У цьому кросворді на вас чекають слова-близнята. Зверніть увагу: вони, як часом і люди, зовні схожі, а за внутрішнім змістом, зовсім різні.

По горизонталі: 1. Бажання, прагнення чого-небудь. 5. Сільська громада в Західній Європі часів середньовіччя. 8. Трійчата корона папи римського. 9. Багата на кремнезем гірська порода. 10. Музична форма з кількаразовим повторенням основної теми, а також тип вірша. 11. Морський звір. 12. Група нападаючих у футбольній команді. 15. Прикраса у формі стилізованих листків і стебел в античній архітектурі та в часи Відродження. 18. Хімічний елемент, блискучий твердий метал. 19. Титул двох найвищих осіб у державі, яких обирали у Стародавньому Римі. 21. Поштовий знак. 24. Укочена дорога. 27. Притока Дніпра. 28. Зброєносець та охоронець московських царів у XIV—XVII ст. 29. Висока бараняча шапка. 30. Одна з форм суспільної свідомості, що дає об'єктивне відображення світу. 31. Команда дресированому собаці. 32. Велика дорога.

По вертикалі: 1. Полювання. 2. Пристрій для формувальної суміші під час виливання ливарних форм. 3. Стрімкий напад. 4. Герой давньогрецької міфології, який викрав у богів амброзію та нектар, за що Зевс засудив його на муки голодом і спрагою. 5. Грошова одиниця в Німеччині. 6. Судновий дзвін. 7. Сорт яблук. 13. Головний убір давніх персидських та ассірійських царів. 14. Вербове суцвіття. 16. Трамвай на кінській тязі. 17. Життєвий досвід, урок, напучення. 20. Представник іншої держави. 21. Фабричне клеймо, фірмовий знак. 22. Закруглений друкарський або рукописний шрифт чи перо для такого письма. 23 Трав'яниста рослина, особливо поширена в Середземномор'ї. 24. Навіс. 25. Скуйовджене волосся. 26. Сукупність пристроїв, що утворюють шлях руху чого-небудь.



Відповіді до кросворда, надрукованого 9 грудня 1995 року

По горизонталі: 1. Нобіле. 7. Турчин. 9. Транквіліон. 10. Гну. 11. Ритон. 13. Ушу. 14 Наум. 16. Липа. 18. Діод. 19. Айва. 21. Лев. 22. Троян. 24. Ата. 25. Нострадамус. 26. Ятаган, 27. Тренер.

По вертикалі: 1. Натуралізація. 2. Біант. 3. Лукан. 5. Унікум. 6. Чонгурі. 7. Навуходоносор. 8. Чіпка. 12. Ода. 14. Ной. 15. Уда. 17 Паланка. 18. Дір. 19. «Авеста». 20. Видра. 22. Тюдор. 23. Осман.

Наступний номер «Голосу України» вийде 10 січня ц.р.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 331925.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 03112003.